

Lahti

***Henkilöstökysely
Aluepalveluohjelman ehdotuksen
politiikkatavoitteista***

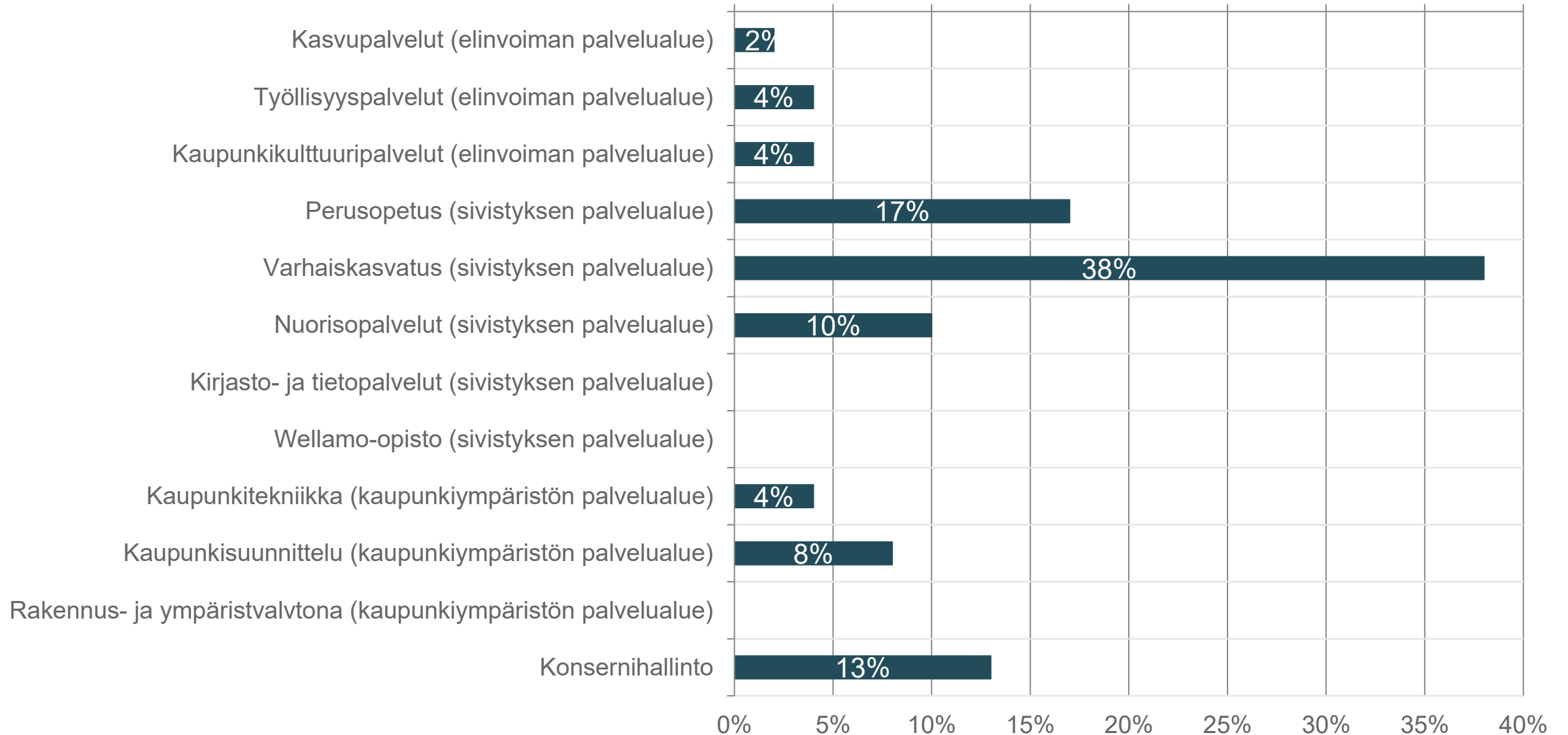
Vastaajien kokonaismäärä: 52

Henkilöstökysely politiikkatavoitteista

- Aluepalveluohjelman ehdotukseen kerättiin henkilöstön näkemyksiä kyselyillä.
- Poliittikatavoitteiden kyselyssä henkilöstöä pyydettiin arvioimaan, kuinka läheisesti tavoite liittyy vastaajan omaan työhön, kuinka tärkeänä hän pitää tavoitteita kaupungin palveluiden ja alueiden kehittämisen kannalta sekä mitkä ehdotetuista toimenpiteistä olivat hänen mielestään tärkeimpiä. Lisäksi oli mahdollisuus kommentoida tavoitetta ja siihen liittyviä toimenpiteitä.
- Kysely oli avoinna 7.5-14.6.2026 välisen ajan.
- Tässä raportissa ovat myös kyselyn avovastaukset. Oranssilla tekstivärillä on merkitty kaupunkisuunnittelun yleiskaavatiimin yhteisvastaukset.
- Kyselylomake löytyy toimikunnan Teamsin [Palautteet- Kyselylomakkeet kansista](#).

Millä vastuualueella työskentelet?

Vastaajien määrä: 52

Millä vastuualueella työskentelet?

Vastaajien määrä: 52

	n	Prosentti
Kasvupalvelut (elinvoiman palvelualue)	1	1,9%
Työllisyyspalvelut (elinvoiman palvelualue)	2	3,9%
Kaupunkikulttuuripalvelut (elinvoiman palvelualue)	2	3,8%
Perusopetus (sivistyksen palvelualue)	9	17,3%
Varhaiskasvatus (sivistyksen palvelualue)	20	38,5%
Nuorisopalvelut (sivistyksen palvelualue)	5	9,6%
Kirjasto- ja tietopalvelut (sivistyksen palvelualue)	0	0,0%
Wellamo-opisto (sivistyksen palvelualue)	0	0,0%
Kaupunkitekniikka (kaupunkiympäristön palvelualue)	2	3,8%
Kaupunkisuunnittelu (kaupunkiympäristön palvelualue)	4	7,7%
Rakennus- ja ympäristövalvonta (kaupunkiympäristön palvelualue)	0	0,0%
Konsernihallinto	7	13,5%

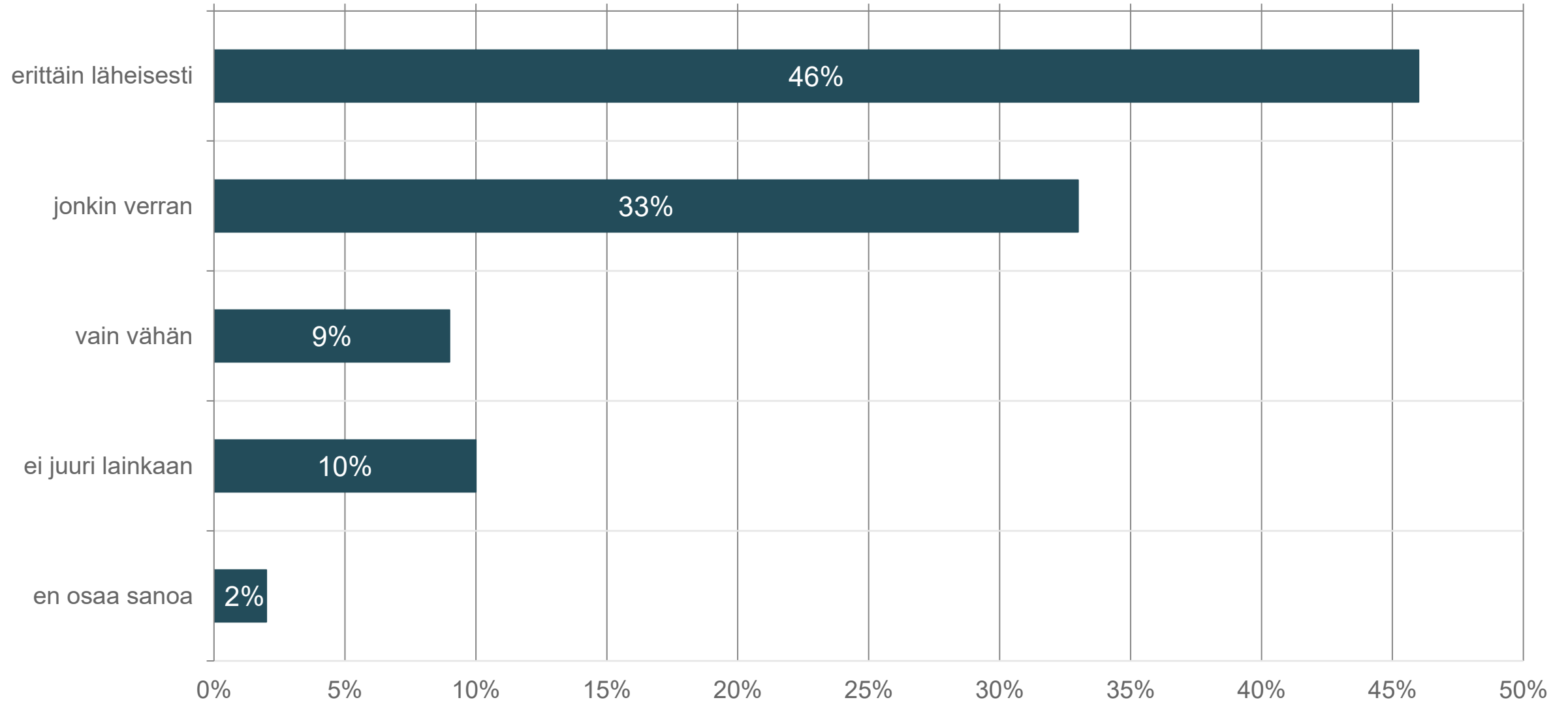
Lahti

***Politiikkatavoite 1:
Vahvistamme oppimista ja
harrastamisen mahdollisuuksia***

29.6.2026

Kuinka läheisesti tavoite "**Vahvistamme oppimista ja harrastamisen mahdollisuuksia**" liittyy omaan työhösi tai toimintaasi?

Vastaajien määrä: 52

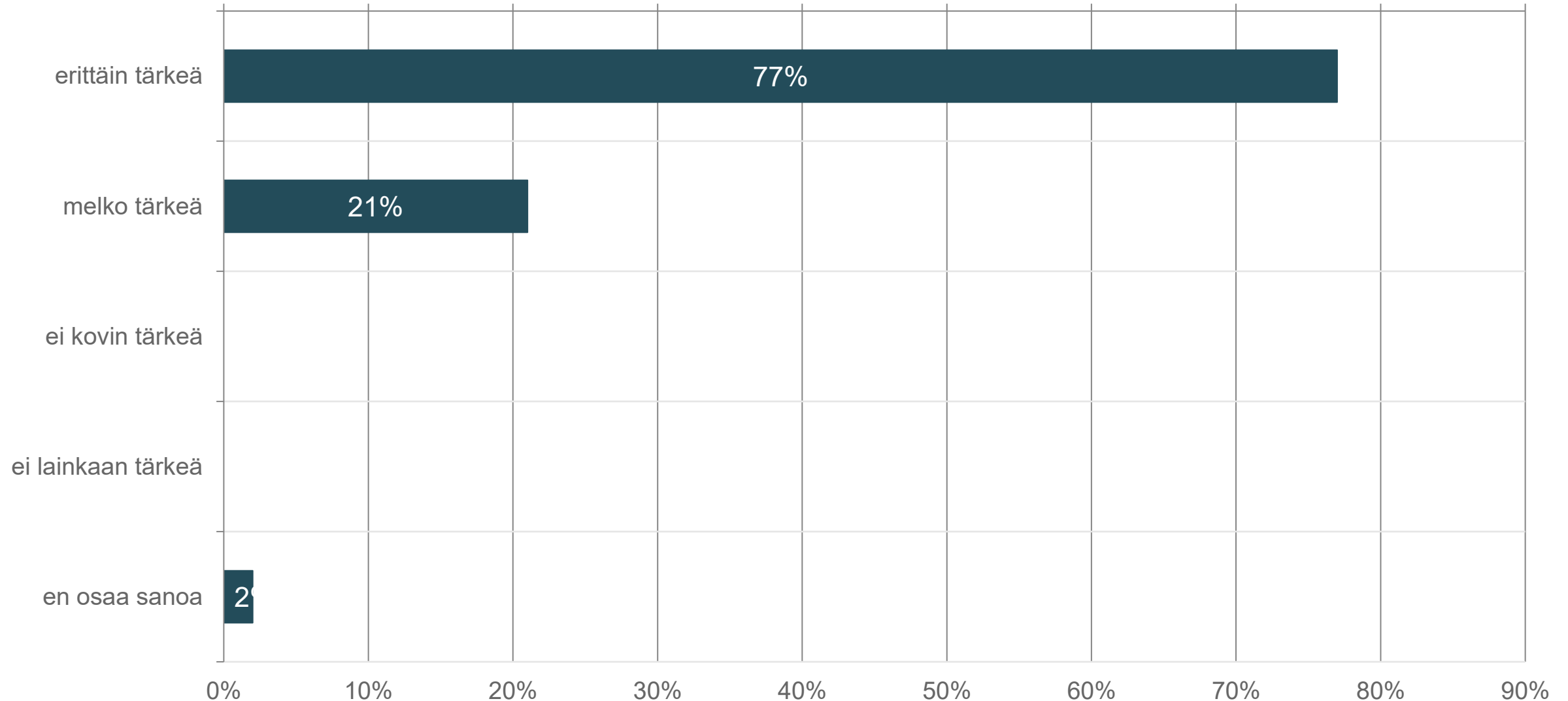
Kuinka läheisesti tavoite "**Vahvistamme oppimista ja harrastamisen mahdollisuuksia**" liittyy omaan työhösi tai toimintaasi?

Vastaajien määrä: 52

	n	Prosentti
erittäin läheisesti	24	46,2%
jonkin verran	17	32,7%
vain vähän	5	9,6%
ei juuri lainkaan	5	9,6%
en osaa sanoa	1	1,9%

Kuinka tärkeänä pidät tavoitetta "**Vahvistamme oppimista ja harrastamisen mahdollisuuksia**" kaupungin palveluiden ja alueiden kehittämisen kannalta?

Vastaajien määrä: 52

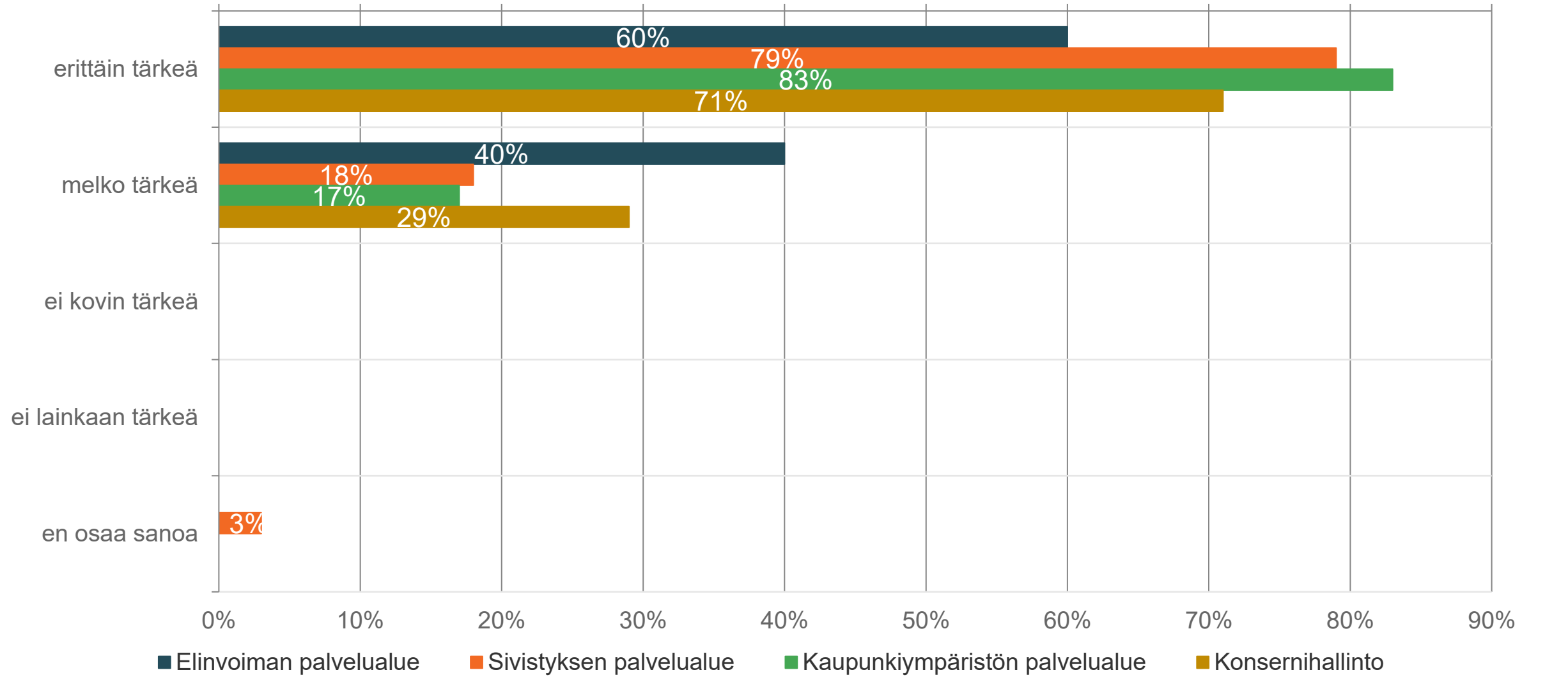
Kuinka tärkeänä pidät tavoitetta "**Vahvistamme oppimista ja harrastamisen mahdollisuuksia**" kaupungin palveluiden ja alueiden kehittämisen kannalta?

Vastaajien määrä: 52

	n	Prosentti
erittäin tärkeä	40	76,9%
melko tärkeä	11	21,2%
ei kovin tärkeä	0	0,0%
ei lainkaan tärkeä	0	0,0%
en osaa sanoa	1	1,9%

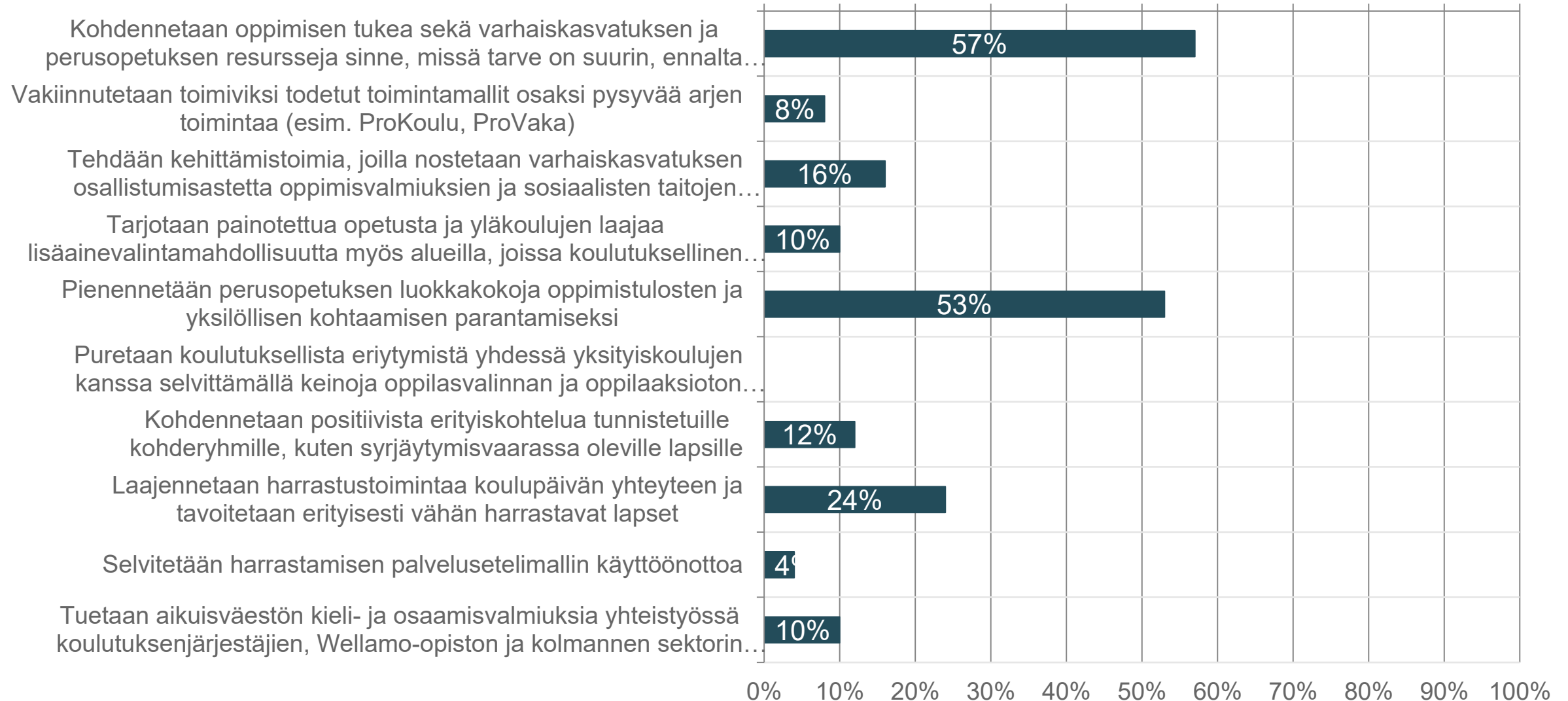
Kuinka tärkeänä pidät tavoitetta "Vahvistamme oppimista ja harrastamisen mahdollisuuksia" kaupungin palveluiden ja alueiden kehittämisen kannalta?

Vastaajien määrä: 52

Tavoitetta on ehdotettu edistettävän seuraavilla toimenpiteillä. Mitkä näistä toimenpiteistä ovat mielestäsi keskeisimpiä tavoitteen edistämisen kannalta? Valitse enintään kaksi.

Vastaajien määrä: 51, valittujen vastausten lukumäärä: 98

Tavoitetta on ehdotettu edistettävän seuraavilla toimenpiteillä. Mitkä näistä toimenpiteistä ovat mielestäsi keskeisimpiä tavoitteen edistämisen kannalta? Valitse enintään kaksi.

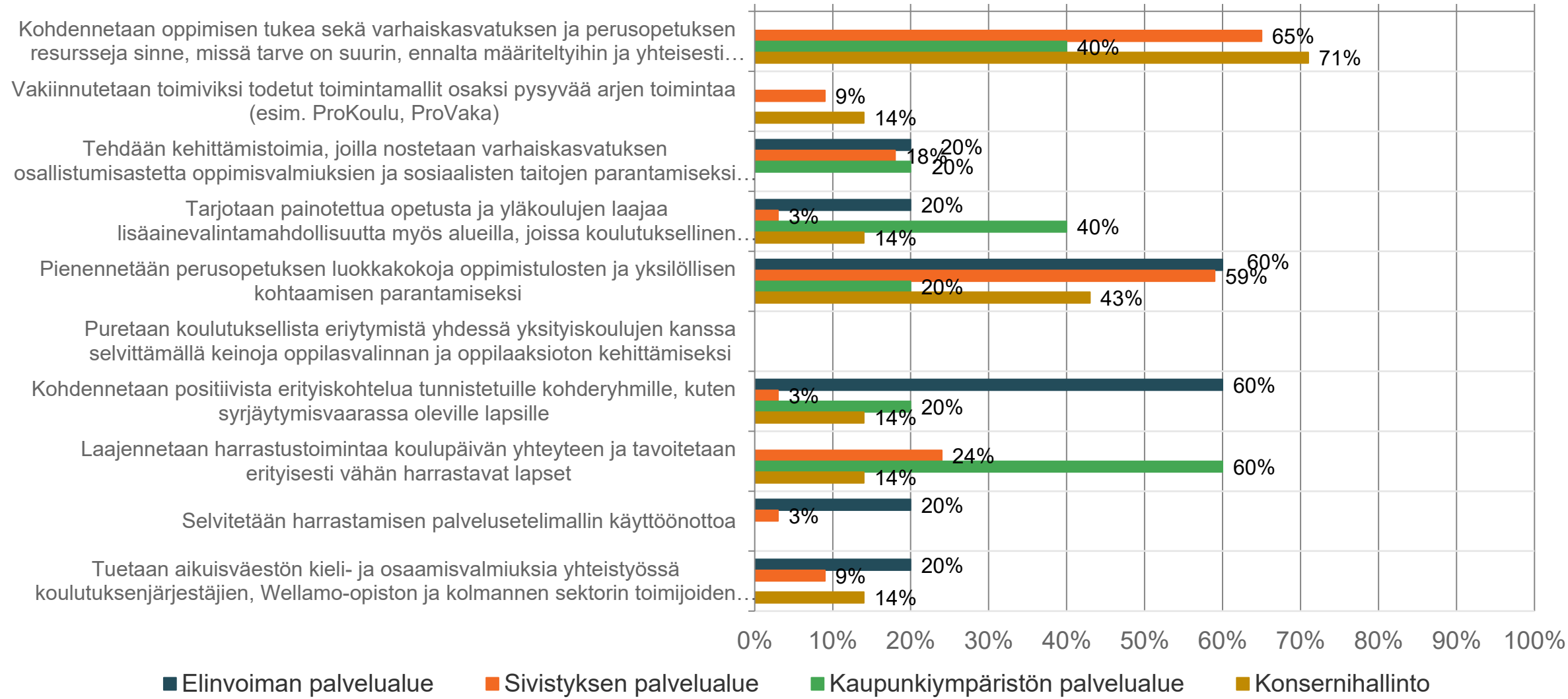
Vastaajien määrä: 51, valittujen vastausten lukumäärä: 98

	n	Prosentti
Kohdennetaan oppimisen tukea sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen resursseja sinne, missä tarve on suurin, ennalta määriteltuihin ja yhteisesti sovittuihin kriteereihin perustuen	29	56,9%
Vakiinnutetaan toimiviksi todetut toimintamallit osaksi pysyvää arjen toimintaa (esim. ProKoulu, ProVaka)	4	7,8%
Tehdään kehittämistoimia, joilla nostetaan varhaiskasvatuksen osallistumisastetta oppimisvalmiuksien ja sosiaalisten taitojen parantamiseksi sekä varhaisen puuttumisen mahdollistamiseksi	8	15,7%
Tarjotaan painotettua opetusta ja yläkoulujen laajaa lisäainevalintamahdollisuutta myös alueilla, joissa koulutuksellinen eriytyminen uhkaa kasvaa	5	9,8%
Pienennetään perusopetuksen luokkakokoja oppimistulosten ja yksilöllisen kohtaamisen parantamiseksi	27	52,9%

	n	Prosentti
Puretaan koulutuksellista eriytymistä yhdessä yksityiskoulujen kanssa selvittämällä keinoja oppilasvalinnan ja oppilaaksioton kehittämiseksi	0	0,0%
Kohdennetaan positiivista erityiskohtelua tunnistetuille kohderyhmille, kuten syrjäytymisvaarassa oleville lapsille	6	11,8%
Laajennetaan harrastustoimintaa koulupäivän yhteyteen ja tavoitetaan erityisesti vähän harrastavat lapset	12	23,5%
Selvitetään harrastamisen palvelusetelimallin käyttöönottoa	2	3,9%
Tuetaan aikuisväestön kieli- ja osaamisvalmiuksia yhteistyössä koulutuksenjärjestäjien, Wellamo-opiston ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa	5	9,8%

Tavoitetta on ehdotettu edistettävän seuraavilla toimenpiteillä. Mitkä näistä toimenpiteistä ovat mielestäsi keskeisimpiä tavoitteen edistämisen kannalta? Valitse enintään kaksi.

Vastaajien määrä: 51, valittujen vastausten lukumäärä: 98

Onko sinulla tähän tavoitteeseen tai sen toteuttamiseen liittyen jokin tärkeä huomio, huoli tai kehittämis ehdotus?

- Tavoitteen mukaan lasten ja nuorten arki ja hyvinvointi ohjaavat aluekehittämistä ja palveluratkaisuja. Tavoitteen saavuttamiseksi lasten ja nuorten palvelut tulisivat olla heille helposti saavutettavissa, myös itsenäisesti liikkuen. Palvelut lähellä ja hyvin saavutettavissa. YLEISKAAVAN RYHMÄ
- Kolmannen sektorin toimijat kannattaa ottaa ajoissa mukaan suunnitteluun ja kehittämiseen, jotta myös toimijat pääsevät tarjoamaan osaamistaan kehittämistyössä.
- Liian suuret yksiköt (monitoimitalot) vähentävät jo nyt arkiliikkumista, kun koulumatkojen kasvaessa ainakin pienempiä oppilaita kuljetetaan kouluun. Tällöin ei synny luontaista kokemusta arkiliikunnasta ja että arjessa liikutaan pyörällä tai kävellen. Kouluikäisten liikkuminen vähenee entisestään ja hankaloituu, joka tarkoittaa että liikuntaan joudutaan erityisesti ohjaamaan, kun sitä ei tule luontevasti koulumatkan yhteydessä.
- Kasvatusvastuu kuuluu huoltajille. Varhaiskasvatuksen pedagogiikalla ei vastata kaikkiin lapsen ja perheen tuen tarpeisiin.
- "Miksi pitää tasapäistää? Painotetut luokat ovat tärkeitä: musiikki-, liikunta-, kuvataide, LUMA-luokat yms. Suomi ei menesty oppimistavoitteita väljentämällä tai madaltamalla tai painotetusta luokista luopumalta. Lahti on niin betoninen ajattelussaan ja strategioissaan."
- Lasten ja perheiden liikkumista ja liikunnallista "harrastamista" olisi edellisten lisäksi hyvä lisätä, mutta näkisin, että kaupunki voisi tähän ennemminkin tarttua viestinnällisin keinoin kuin muulla tapaa. Perusteluksi tähän: Lahdessa on ihan hirmuinen määrä lähiliikuntapaikkoja tai puistoja tai alueita, joissa perheet, lapset ja nuoret pääsevät liikkumaan omatoimisesti. Tätä voisi verrata edellisvuosien pihapelien uudelleen herättämiseen.
- Maahanmuuttajalasten integroituminen yhteiskuntaan on tärkeää. Niihin toimiin (esim. lasten harrastuksiin ja perusopetukseen) kannattaisi sijoittaa sen sijaan, että kotona olevat äidit käyvät huonosti motivoituneina vuositolkulla kielikursseja. Kohdennetaan resursseja niihin, missä on tulevaisuus ja suurin syrjäytymisvaara.
- Lasten syrjäytymiseen olisi hyvä keskittää koulun puolelle resursseja.
- Voisiko miettiä paluuta entiseen eli erityiskoulut ja -luokat takaisin. Lisäksi aina ei tarvitsisi kehittää uutta, vaan voisi toimia hyvien ja toimivien mallien mukaan.
- Erityisopetusresurssia tulee kohdentaa päteville/kelpoisilla opettajilla kouluihin, joissa tarve on suurin. Alkuopetukseen tarvitaan erityisluokat (en tarkoita vmt luokkia). LAHTI AINOA KAUPUNKI, JOLLA EI OLE ENSIMMÄISELLÄ LUOKKA-ASTEELLA ERITYISLUOKKIA (en edelleenkaan tarkoita vmt-luokkia). Alun tukia tärkeää!

Onko sinulla tähän tavoitteeseen tai sen toteuttamiseen liittyen jokin tärkeä huomio, huoli tai kehittämis ehdotus?

- Mukkulan alue tarvitsee erityishuomioita, jotta koulumme työyhteisö jaksaa kuormittavassa työssä.
- Tämä on Lahden tulevaisuuden kannalta Prio 1 osa-alue
- Lasten ja nuorten hyvinvoinnin, oppimisen ja kokonaisvaltaisen kasvun näkökulmasta on erityisen tärkeää, että perusopetuksessa kyetään tarjoamaan nykyistä paremmin kohtaavaa läsnäoloa ja opetusta. Samoin Lasten ja nuorten hyvinvoinnin kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että perheiden aikuiset voivat hyvin, ja että heillä on edellytyksiä, osaamista ja ymmärrystä toimia yhteiskunnassamme. Tämä pätee ihan kaikkiin, mutta ennen kaikkea kasvavaan määrään eri kulttuureista (eri äidinkieltä puhuvista) tulevien perheiden edustajiin. On selvää, ettemme voi odottaa lasten ja nuorten osaavan muokata omaa toimintaansa kaikessa muodossa, mikäli heidän läheisimmät aikuiset jäävät yhteiskuntamme ulkoreunalle jopa ulkopuolelle.
- Palveluntarjoajien kuten urheiluseurojen ja järjestöjen näkökulmasta harrastamisen palveluseteli loisi paremman motiivin kehittää koulupäivien yhteyteen saumatonta harrastustoimintaa. Silloin harrastusten järjestäjillä olisi mahdollisuus resursoida ohjaajia sinne missä harrastajiakin on eniten. Omassa työssäni olen nähnyt harrastuskerhoja joissa on keskimäärin 35-40 lasta ja 2-4 lasta. Korvaus nykysysteemissä molemmissa sama. Samalla myös toiminnan markkinointi alkaisi kiinnostaa palveluiden toteuttajia eri tavalla. Palvelusetelimalli mahdollistaisi myös yhteistyötä toiminnan järjestämisessä. Esimerkiksi urheiluseurat voisivat järjestää yhdessä monilajikerhoja joihin voisi ottaa enemmän lapsia. Jos järjestäviä seuroja on kaksi ja molemmista tulee toimintaan ohjaaja niin palvelusetelit tuloutetaan 50/50 jne. Palvelusetelimalli voisi onnistuessaan tehdä koulupäivien yhteydessä tapahtuvasta harrastustoiminnasta seuroille uuden kasvavan kivijalan omalle toiminnalleen ja mahdollistaa ammattimaisempaa ja laadukkaampaa toimintaa.
- Teoriassa oppimisentuen prosessit ovat kunnossa, mutta hitaita ja vailla kentän tarvetta.
- Positiivisen erityiskohtelun toimenpiteissä tulisi huomioida ettei tuoteta "köyhien palveluita köyhille" (valitse adjektiivisi) vaan erilaiset toimenpiteet tulisi olla sellaisia että ne kohtelee kaikkia sosiaaliluokkia samoin/olisi houkuttelevia kaikille, jolloin se tuottaisi inklusiota. Siten esimerkiksi palvelusetelimalli voisi olla oikea suunta kun se mahdollistaisi osallistumisen toimintoihin ilman erillistä stigmaa.
- Nuoret aikuiset ja heidän harrastusmahdollisuudet eivät näy näissä toimenpide ehdotuksissa lainkaan.

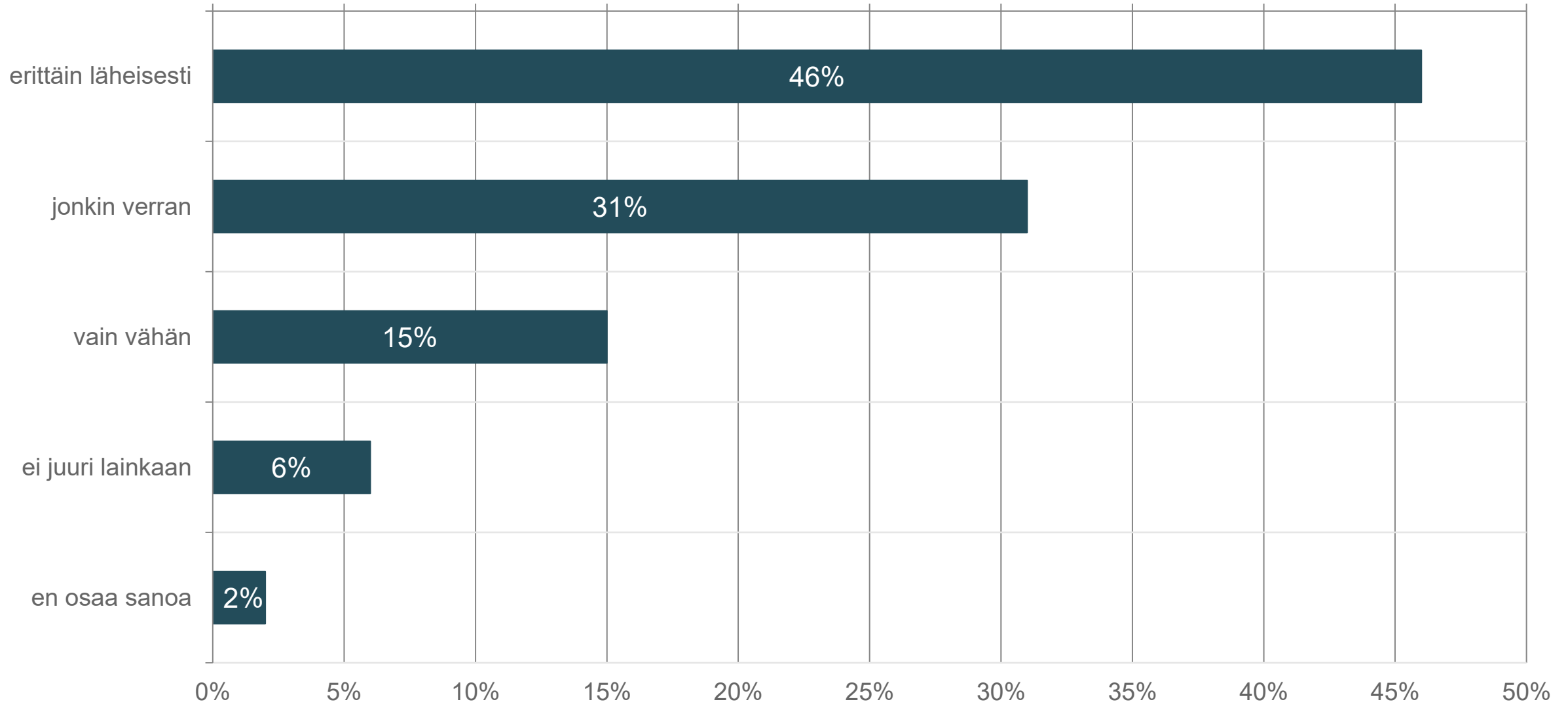
Lahti

***Politiikkatavoite 2 :
Turvaamme peruspalvelujen
saavutettavuuden ja
kohdennamme resursseja
vaikuttavasti***

29.6.2026

Kuinka läheisesti tavoite "Turvaamme peruspalvelujen saavutettavuuden ja kohdennamme resursseja vaikuttavasti" liittyy omaan työhösi tai toimintaasi?

Vastaajien määrä: 52

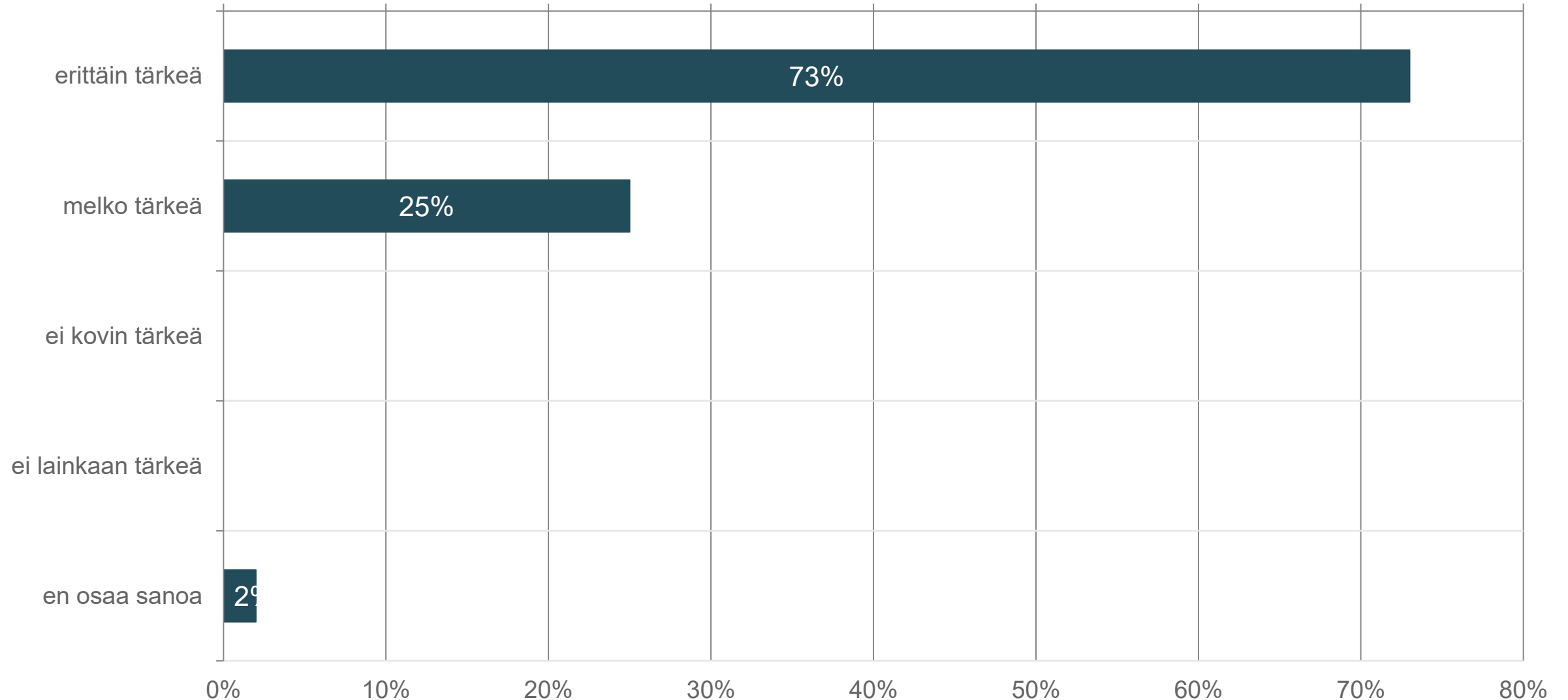
Kuinka läheisesti tavoite "Turvaamme peruspalvelujen saavutettavuuden ja kohdennamme resursseja vaikuttavasti" liittyy omaan työhösi tai toimintaasi?

Vastaajien määrä: 52

	n	Prosentti
erittäin läheisesti	24	46,1%
jonkin verran	16	30,8%
vain vähän	8	15,4%
ei juuri lainkaan	3	5,8%
en osaa sanoa	1	1,9%

Kuinka tärkeänä pidät tavoitetta "Turvaamme peruspalvelujen saavutettavuuden ja kohdennamme resursseja vaikuttavasti" kaupungin palveluiden ja alueiden kehittämisen kannalta?

Vastaajien määrä: 52

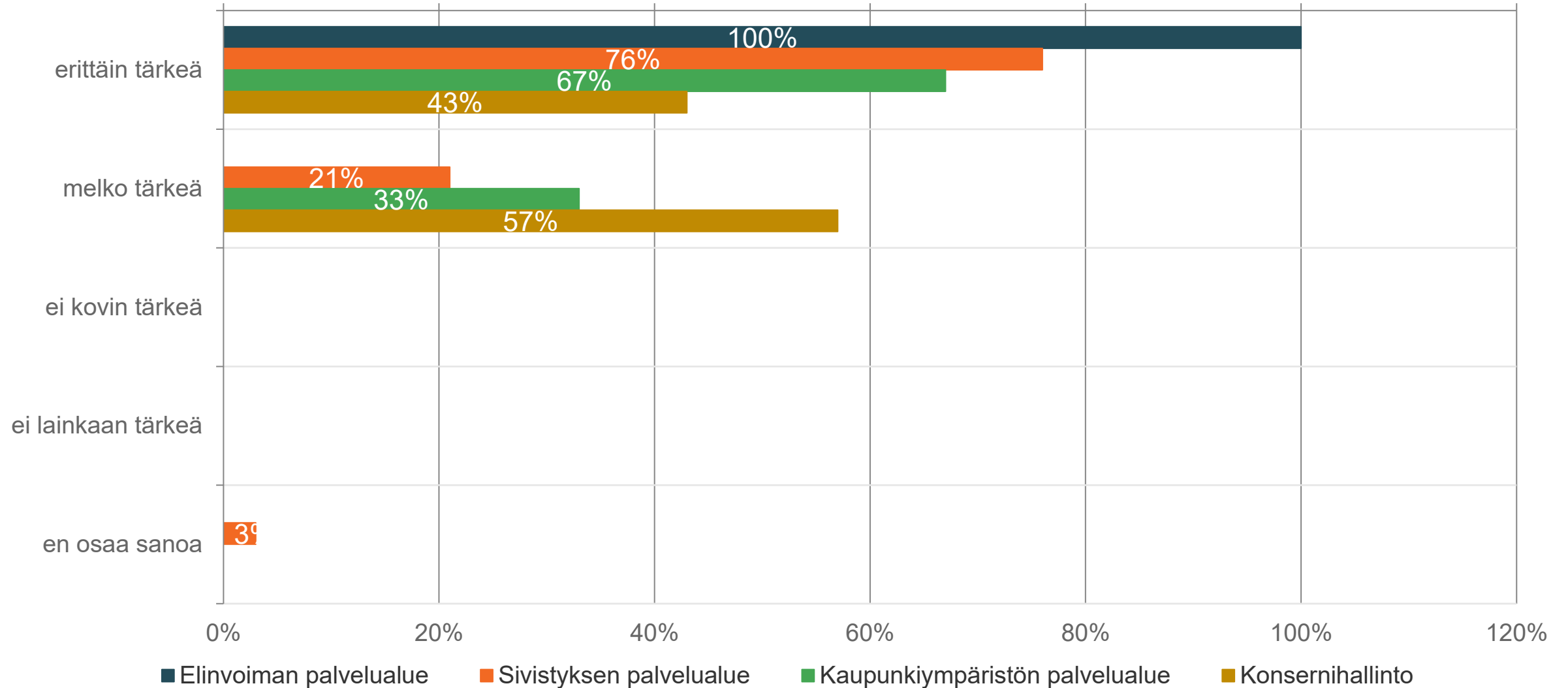
Kuinka tärkeänä pidät tavoitetta "Turvaamme peruspalvelujen saavutettavuuden ja kohdennamme resursseja vaikuttavasti" kaupungin palveluiden ja alueiden kehittämisen kannalta?

Vastaajien määrä: 52

	n	Prosentti
erittäin tärkeä	38	73,1%
melko tärkeä	13	25,0%
ei kovin tärkeä	0	0,0%
ei lainkaan tärkeä	0	0,0%
en osaa sanoa	1	1,9%

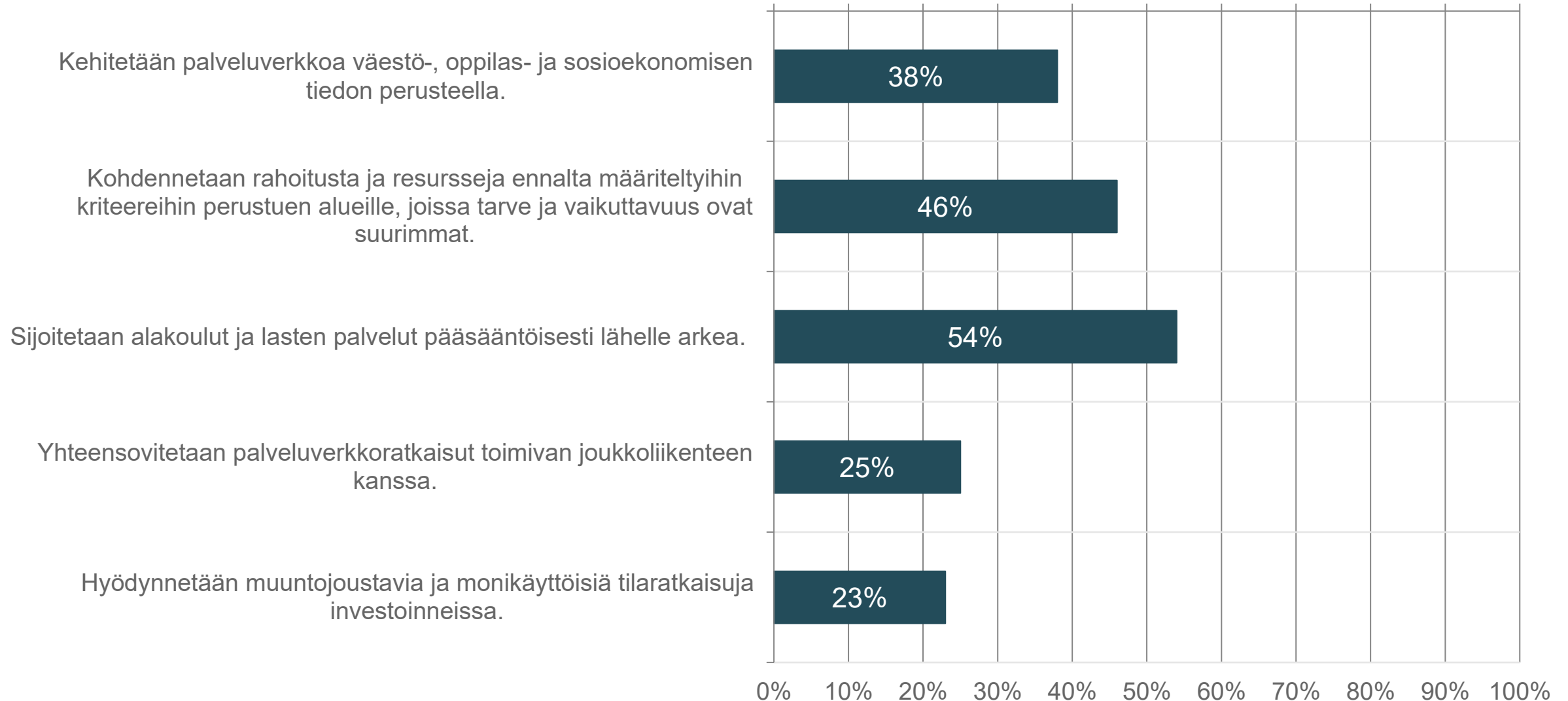
Kuinka tärkeänä pidät tavoitetta "Turvaamme peruspalvelujen saavutettavuuden ja kohdennamme resursseja vaikuttavasti" kaupungin palveluiden ja alueiden kehittämisen kannalta?

Vastaajien määrä: 52

Tavoitetta on ehdotettu edistettävän seuraavilla toimenpiteillä. Mitkä näistä toimenpiteistä ovat mielestäsi keskeisimpiä tavoitteen edistämisen kannalta? Valitse enintään kaksi.

Vastaajien määrä: 52, valittujen vastausten lukumäärä: 97

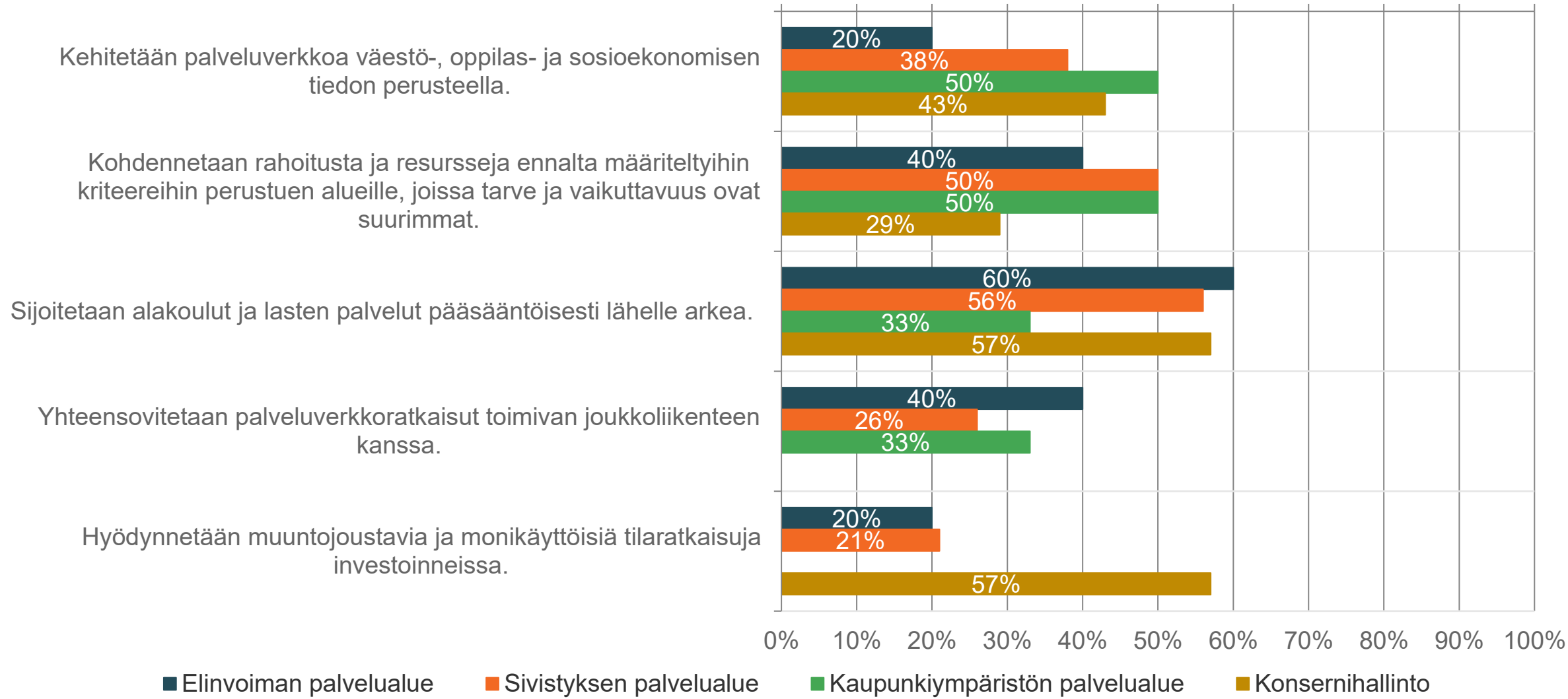
Tavoitetta on ehdotettu edistettävän seuraavilla toimenpiteillä. Mitkä näistä toimenpiteistä ovat mielestäsi keskeisimpiä tavoitteen edistämisen kannalta? Valitse enintään kaksi.

Vastaajien määrä: 52, valittujen vastausten lukumäärä: 97

	n	Prosentti
Kehitetään palveluverkkoa väestö-, oppilas- ja sosioekonomisen tiedon perusteella.	20	38,5%
Kohdennetaan rahoitusta ja resursseja ennalta määriteltuihin kriteereihin perustuen alueille, joissa tarve ja vaikuttavuus ovat suurimmat.	24	46,2%
Sijoitetaan alakoulut ja lasten palvelut pääsääntöisesti lähelle arkea.	28	53,8%
Yhteensovitetään palveluverkkoratkaisut toimivan joukkoliikenteen kanssa.	13	25,0%
Hyödynnetään muuntojoustavia ja monikäyttöisiä tilaratkaisuja investoinneissa.	12	23,1%

Tavoitetta on ehdotettu edistettävän seuraavilla toimenpiteillä. Mitkä näistä toimenpiteistä ovat mielestäsi keskeisimpiä tavoitteen edistämisen kannalta? Valitse enintään kaksi.

Vastaajien määrä: 52, valittujen vastausten lukumäärä: 97

Onko sinulla tähän tavoitteeseen tai sen toteuttamiseen liittyen jokin tärkeä huomio, huoli tai kehittämis ehdotus?

- "Sisältää hyviä tavoitteita peruspalveluiden toimivuudesta ja saatavuudesta eri puolilla kaupunkia. Tavoitteena on vahvistaa kaupunkilaisten yhdenvertaisuutta ja kaventaa alueellisia eroja. On hyvä, että palveluverkkoa kehitetään sosioekonomisen tiedon pohjalta. Toimenpiteitä tarvitaan yhtäläillä heikoimmilla, että parhaimmilla alueilla segregaaation vähentämiseksi. Tavoite siitä, että alakoulut ja lasten palvelut sijoitetaan pääsääntöisesti lähelle arkea ja yhteensovitetään palveluverkkoratkaisut toimivan joukkoliikenteen kanssa. Kaupungissa on tehty ratkaisuja, joissa tämä tavoite ei toteudu ja keskittämällä opetusta isoihin yksiköihin, pidentyvät lasten koulumatkat heikentäen lasten ja nuorten itsenäistä liikkumista. Aluepalveluohjelman toimenpiteetkin ovat ristiriidassa tämän politiikkatavoitteen kanssa, esim. Myllypohjan, Länsiharjun ja Salpausselän koulut ja joukkoliikenteen linjastouudistus. Nuorten palvelujen osalta tavoite toteutuu heikosti myös Nastolassa. Myös joukkoliikenne tulee yhteensovittaa palveluverkkoratkaisuiden kanssa valtuuston hyväksymän Lahden kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman (toimenpide nro10) ja Lahden ilmasto-ohjelman 2023 (toimenpide nro 37) mukaisesti. Tämä koskee erityisesti varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimipisteitä."

YLEISKAAVAN RYHMÄ

- Myllypohjan uudelle monitoimitalolle ei kulje bussia ja kouluun ottoalue on valtava. Tämä tarkoittaa, että lapsia kuljetaan kouluun, yksityisautoilu ja liikenne kouluympäristössä lisääntyy, joka tarkoittaa myös riskiä vahingoille. Pitkä koulumatka ei myöskään kannusta kulkemaan kouluun jalan tai pyörällä, jolloin arkiliikunta vähenee. Niin oppilaat kuin opettajat voivat paremmin pienemmissä yksiköissä kuin valtavissa monitoimitaloissa.
- Lapsiperheiden arkea tulee helpottaa. Useimmilla perheillä ei ole edes yhtä autoa kuljetukseen. Palveluiden PIIRIIN PÄÄSEMISEN ON NYKYÄN HANKALAA, OSALLA HUOLTAJISTA EI OLE RIITTÄVÄÄ SUOMENKIELENTAITOA TAI EDESKÄ LUKE- JA KIRJOITUSTAITOA, PALVELUT OVAT NETISSÄ, JOSTA NIITÄ ON VAIKEA LÖYTÄÄ ihmeellisten KIRJAINLYHENTEIDEN TAKAA. Huoltajat tekevät vuorotyötä tai pitkää päivää ja palvelut ajoittuvat virka-aikaan.
- Yhteisöllisyyden kehittäminen. Esim. voisiko lapset ja vanhuksella olla "saman katon alla?" Yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisemisen kannalta miettimisen paikka.
- Pienet yksiköt loppupeleissä voivat osoittautua kustannustehokkaimmiksi, koska ongelmiin pystytään puuttumaan nopeammin ja yksilöllisemmin. Lisäksi voisiko keskusta-ajattelua höllentää eli yhtäläillä oppilaat voivat käydä kouluaan ei-keskustassa eli bussit kulkevat kyllä molempiin suuntiin.
- Rahoitusta ja resursseja tulisi oikeasti kohdentaa nykyistä tarkemmin ja pohtia, missä oikeasti tarvitaan esimerkiksi henkilöstöresursseja? En sano, että jokin asia tai tehtävä olisi tarpeeton, mutta mikäli resursseja halutaan tarkastella ihan oikeasti, löytyisi varmuudella sellaisia kohtia ja paikkoja, joissa esim. henkilöstöön kohdennettuja resursseja kannattaisi miettiä uudelleen lasten ja nuorten vaikuttavamman tukemisen saavuttamiseksi.

Onko sinulla tähän tavoitteeseen tai sen toteuttamiseen liittyen jokin tärkeä huomio, huoli tai kehittämis ehdotus?

- Suomalainen koulujärjestelmä on edelleen maailman huippua vaikka uutisten perusteella sitä ei aina ymmärretä. Parasta tietoa koulujen sujuvaa arkea edistävästä päätöksistä saadaan kysymällä koulujen henkilökunnalta.
- Väestön kehitysennusteet ovat osoittautuneet lyhyellä aikavälillä paikkansapitämättömiksi. On huolestuttavaa, mikäli kaikki uudistukset tehdään näihin ennusteihin nojaten. Monen oppilaan koko koulupolku ehtii kulumaan ahtaissa ja toimimattomissa tiloissa, ennen kuin ennusteet käyvät toteen.
- Tässä samankaltainen huomio kuin edellä. Sosioekonomisesti heikommille alueille kohdennetut toimenpiteet tulisi olla sellaisia, että ne itsessään ovat houkuttelevia myös laajemmalle yleisölle tai olisivat sellaisia, että ne toisivat alueelle asioimaan henkilöitä myös muualta.
- Nuoret aikuiset, työttömät, syrjäytymisvaarassa olevat miten heidän peruspalvelunsa taataan?

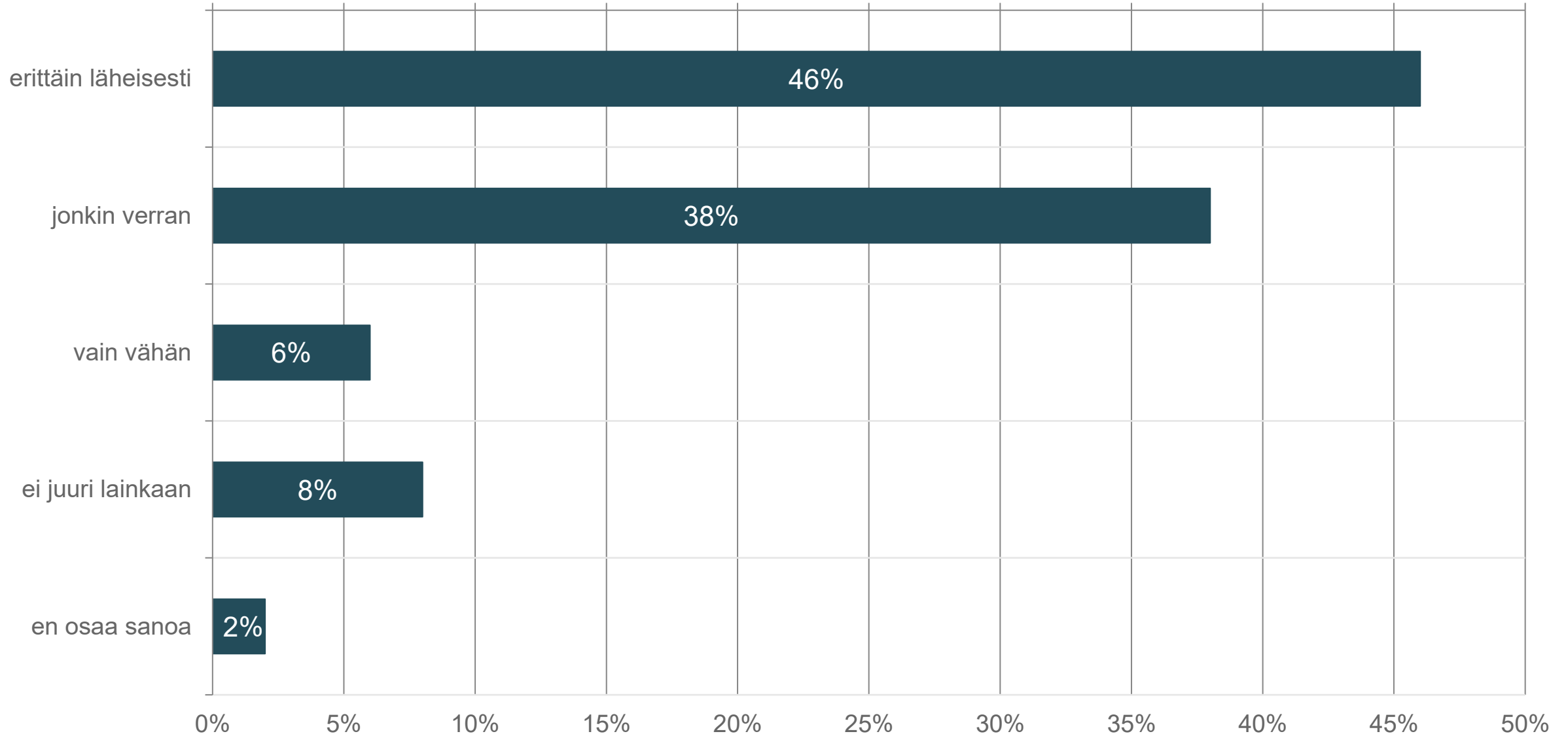
Lahti

***Politiikkatavoite 3 :
Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja
osallisuutta***

29.6.2026

Kuinka läheisesti tavoite "Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta" liittyy omaan työhösi tai toimintaasi?

Vastaajien määrä: 52

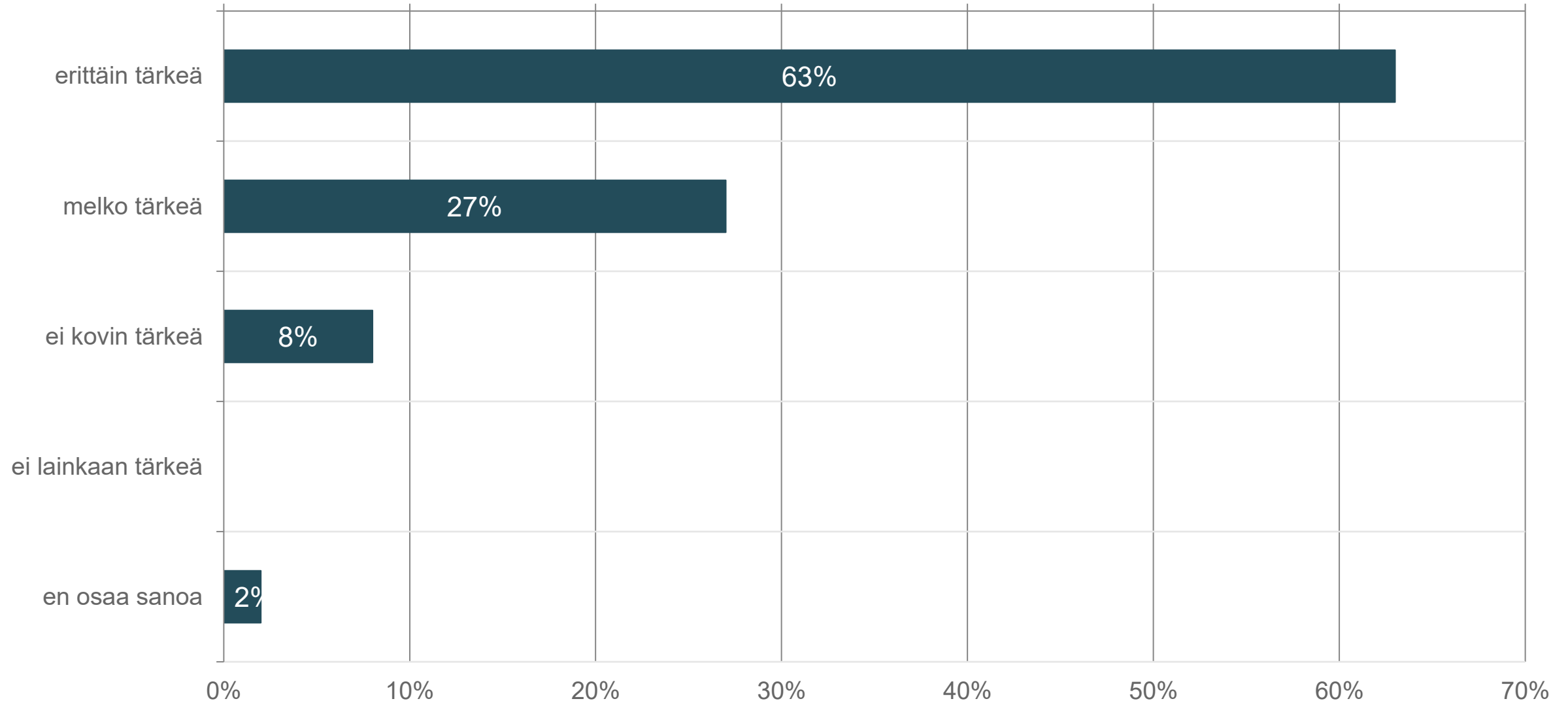
Kuinka läheisesti tavoite "Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta" liittyy omaan työhösi tai toimintaasi?

Vastaajien määrä: 52

	n	Prosentti
erittäin läheisesti	24	46,1%
jonkin verran	20	38,5%
vain vähän	3	5,8%
ei juuri lainkaan	4	7,7%
en osaa sanoa	1	1,9%

Kuinka tärkeänä pidät tavoitetta "Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta" kaupungin palveluiden ja alueiden kehittämisen kannalta?

Vastaajien määrä: 52

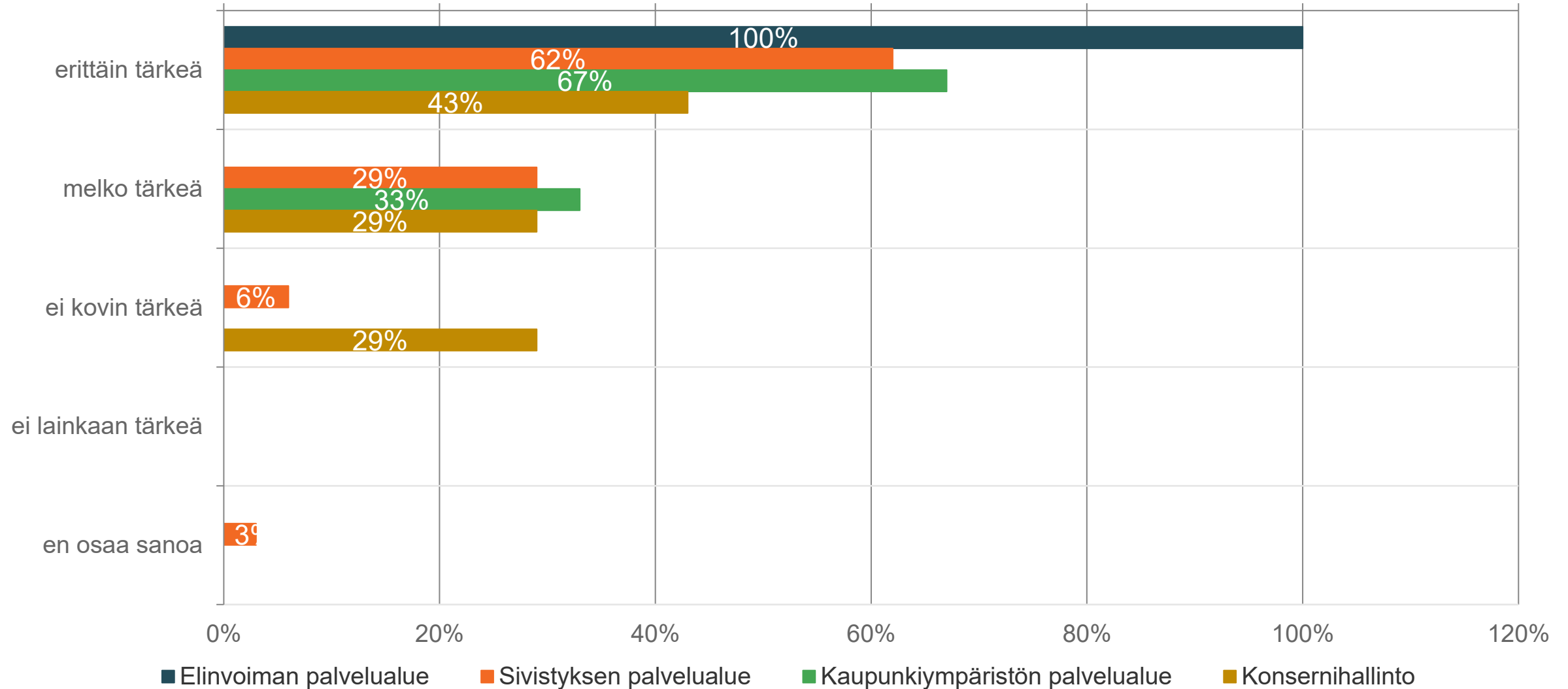
Kuinka tärkeänä pidät tavoitetta "Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta" kaupungin palveluiden ja alueiden kehittämisen kannalta?

Vastaajien määrä: 52

	n	Prosentti
erittäin tärkeä	33	63,5%
melko tärkeä	14	26,9%
ei kovin tärkeä	4	7,7%
ei lainkaan tärkeä	0	0,0%
en osaa sanoa	1	1,9%

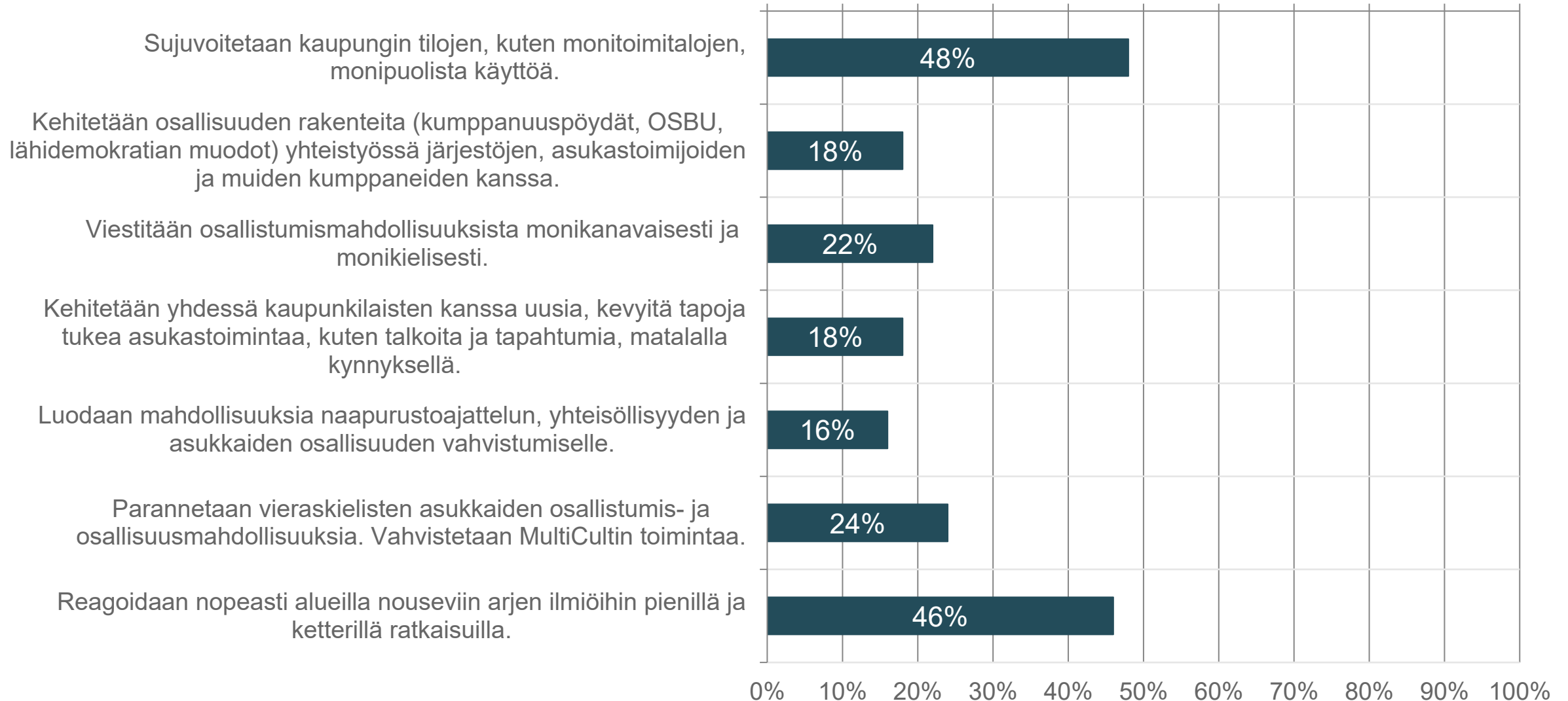
Kuinka tärkeänä pidät tavoitetta "Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta" kaupungin palveluiden ja alueiden kehittämisen kannalta?

Vastaajien määrä: 52

Tavoitetta on ehdotettu edistettävän seuraavilla toimenpiteillä. Mitkä näistä toimenpiteistä ovat mielestäsi keskeisimpiä tavoitteen edistämisen kannalta? Valitse enintään kaksi.

Vastaajien määrä: 50, valittujen vastausten lukumäärä: 96

Tavoitetta on ehdotettu edistettävän seuraavilla toimenpiteillä. Mitkä näistä toimenpiteistä ovat mielestäsi keskeisimpiä tavoitteen edistämisen kannalta? Valitse enintään kaksi.

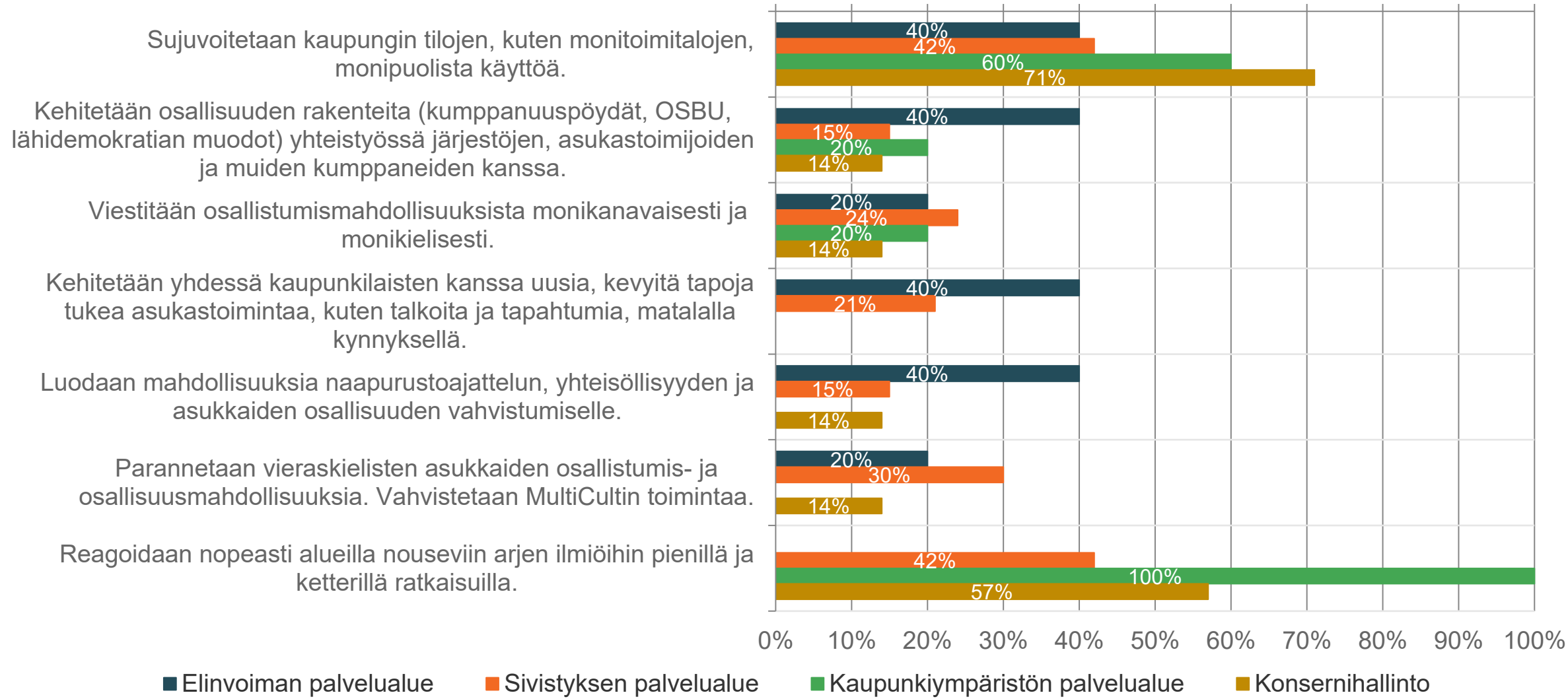
Vastaajien määrä: 50, valittujen vastausten lukumäärä: 96

	n	Prosentti
Sujuvoitetaan kaupungin tilojen, kuten monitoimitalojen, monipuolista käyttöä.	24	48,0%
Kehitetään osallisuuden rakenteita (kumppanuuspöydät, OSBU, lähidemokratian muodot) yhteistyössä järjestöjen, asukastoimijoiden ja muiden kumppaneiden kanssa.	9	18,0%
Viestitään osallistumismahdollisuuksista monikanavaisesti ja monikielisesti.	11	22,0%
Kehitetään yhdessä kaupunkilaisten kanssa uusia, kevyitä tapoja tukea asukastoimintaa, kuten talkoita ja tapahtumia, matalalla kynnyksellä.	9	18,0%
Luodaan mahdollisuuksia naapurustoajattelun, yhteisöllisyyden ja asukkaiden osallisuuden vahvistumiselle.	8	16,0%
Parannetaan vieraskielisten asukkaiden osallistumis- ja osallisuusmahdollisuuksia. Vahvistetaan MultiCultin toimintaa.	12	24,0%

	n	Prosentti
Reagoidaan nopeasti alueilla nouseviin arjen ilmiöihin pienillä ja ketterillä ratkaisuilla.	23	46,0%

Tavoitetta on ehdotettu edistettävän seuraavilla toimenpiteillä. Mitkä näistä toimenpiteistä ovat mielestäsi keskeisimpiä tavoitteen edistämisen kannalta? Valitse enintään kaksi.

Vastaajien määrä: 50, valittujen vastausten lukumäärä: 96

Onko sinulla tähän tavoitteeseen tai sen toteuttamiseen liittyen jokin tärkeä huomio, huoli tai kehittämis ehdotus?

- Erilaisten seurojen ja yhdistysten mukaan ottaminen esimerkiksi investointikohteiden suunnitteluun on kannattavaa, sillä he ovat lopullisia käyttäjiä. Tämä myös sitouttaa käyttäjät pitämään tehdyistä rakenteista huolta, eikä niitä rikota tai sotketa samassa määrin kuin ns. perinteisellä tavalla toteutettuja kohteita. Tärkeää on saada oikea kohderyhmä kuulluksi.
- Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta on melko paljon sanahelinää.
- Pitäisi löytää hyviä tapoja saattaa eri kulttuureista olevat ihmiset yhteen, siis isommin kuin esim. MultiCultissa. Esim. yhteiset ruokailut torilla, eri kulttuuritaustaisten ihmisten ruokamyyn tipöydät (ilmainen esillepano)
- "Yhteisöllisyys ja osallisuus ovat tärkeitä teemoja, mutta laitetaan lasten, nuorten ja heidän perheidensä asiat parempaan kuntoon, niin sen jälkeen voidaan tarkemmin keskittyä näihin tärkeisiin teemoihin. Nopeampi reagointi sekä parempi viestintä avainasemassa."
- Resursseja on kohdennettava nykytilanteessa erittäin harkiten. Asuinalueet ja yhteisöt voivat saada pienellä paljon aikaiseksi. OSBU ja kumppanuuspöydät ovat hyviä malleja mutta niiden rinnalle voisi kokeilla jotain vielä kevyempää ja ketterämpää mallia esimerkiksi täysin asukasvetoisten yhteisöllisten tapahtumien järjestämiseen
- Pysyykö MultiCulti nuorisopalveluiden alla vai vaihtaako se jonnekin muualle? Mistä resurssi sen toiminnan vahvistamiseen, kahdella työntekijällä ei kovin pitkälle mennä.

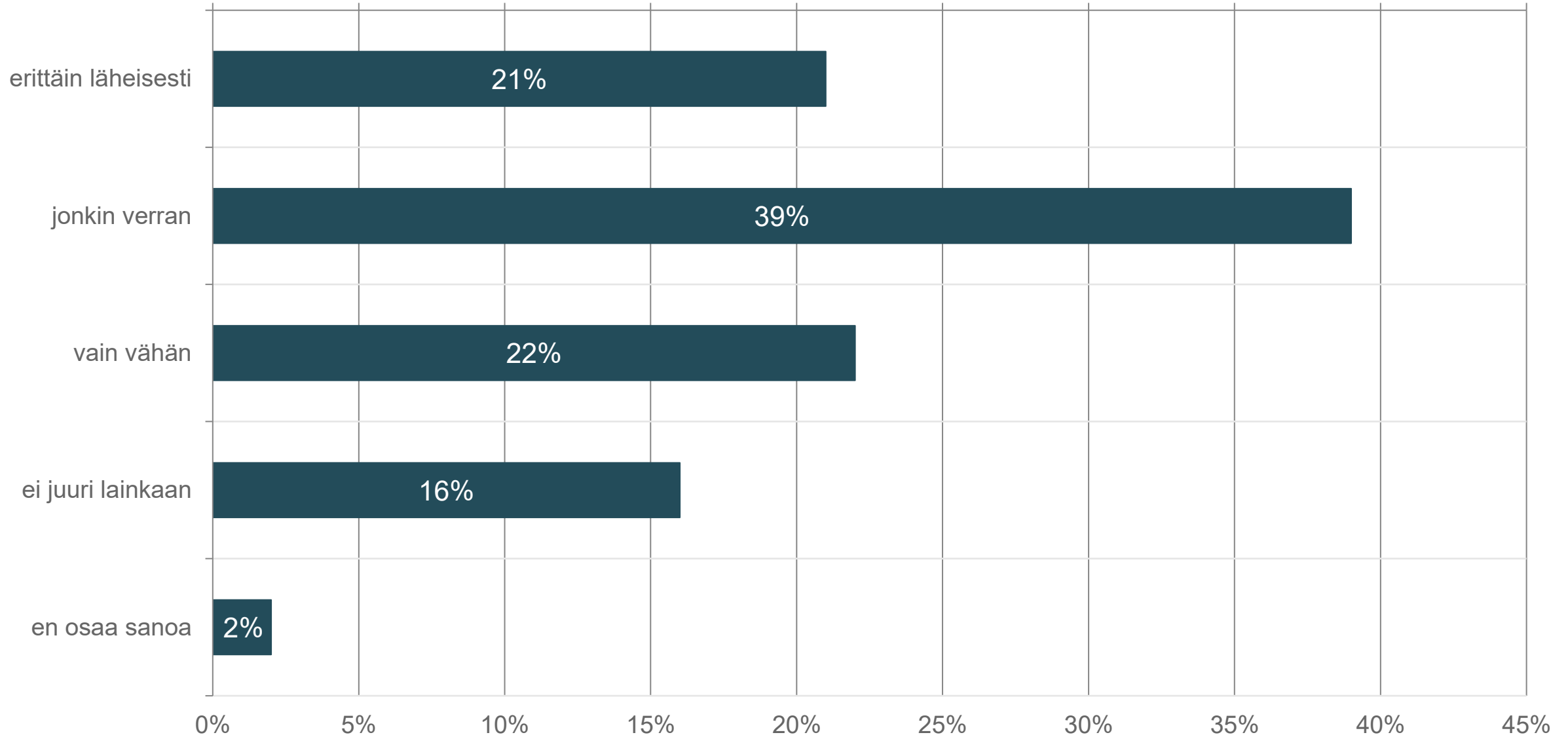
Lahti

Politiikkatavoite 4 : Uudistamme asuinympäristöjä

29.6.2026

Kuinka läheisesti tavoite "Uudistamme asuinympäristöjä" liittyy omaan työhösi tai toimintaasi?

Vastaajien määrä: 51

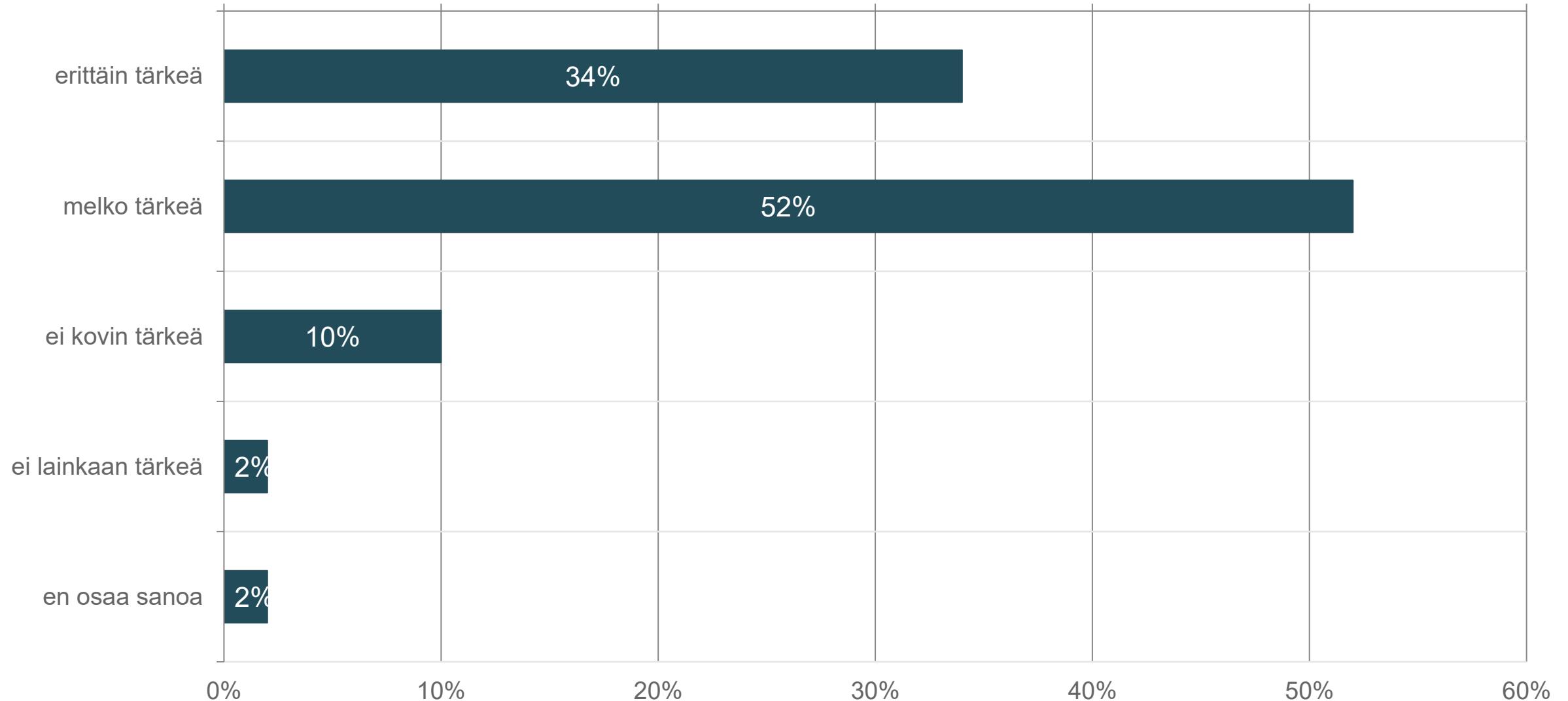
Kuinka läheisesti tavoite "Uudistamme asuinympäristöjä" liittyy omaan työhösi tai toimintaasi?

Vastaajien määrä: 51

	n	Prosentti
erittäin läheisesti	11	21,6%
jonkin verran	20	39,2%
vain vähän	11	21,6%
ei juuri lainkaan	8	15,7%
en osaa sanoa	1	1,9%

Kuinka tärkeänä pidät tavoitetta "Uudistamme asuin ympäristöjä" kaupungin palveluiden ja alueiden kehittämisen kannalta?

Vastaajien määrä: 52

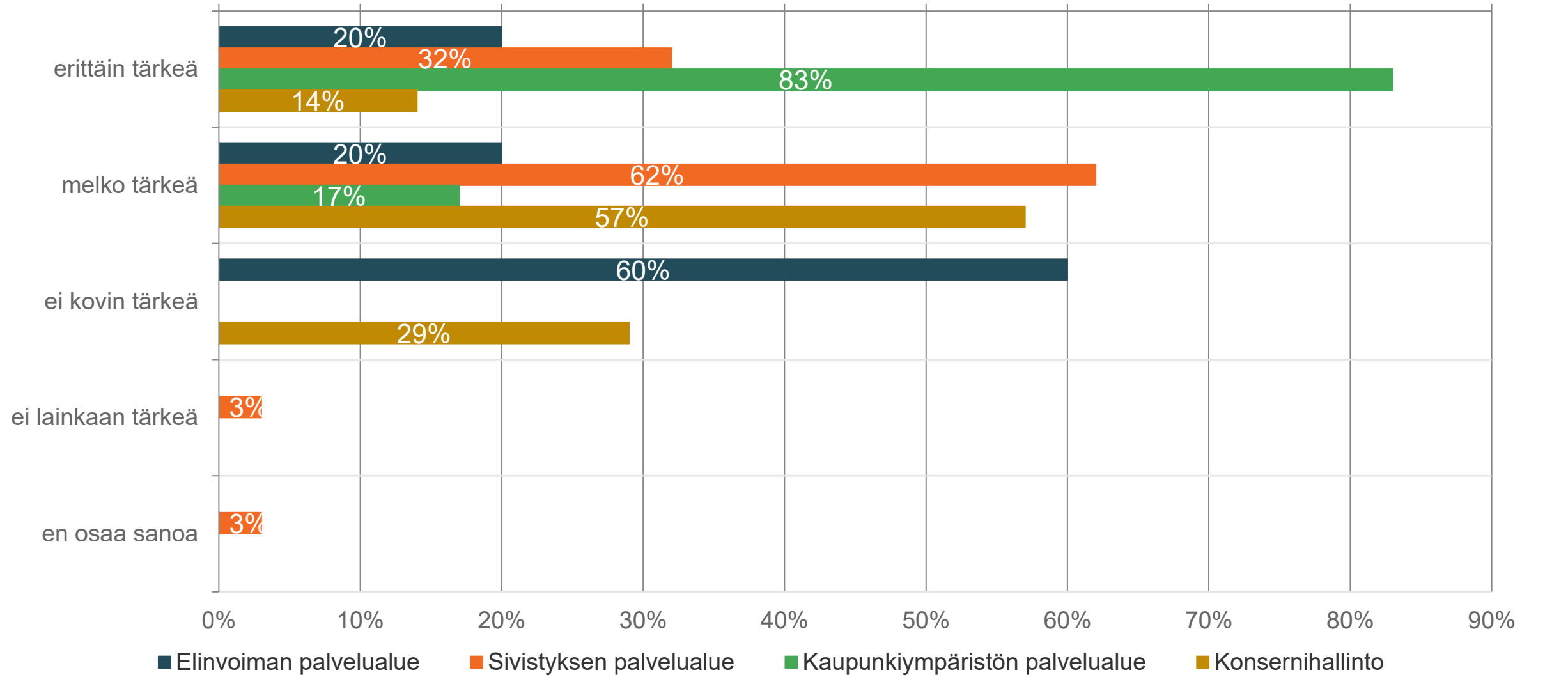
Kuinka tärkeänä pidät tavoitetta "Uudistamme asuinympäristöjä" kaupungin palveluiden ja alueiden kehittämisen kannalta?

Vastaajien määrä: 52

	n	Prosentti
erittäin tärkeä	18	34,6%
melko tärkeä	27	52,0%
ei kovin tärkeä	5	9,6%
ei lainkaan tärkeä	1	1,9%
en osaa sanoa	1	1,9%

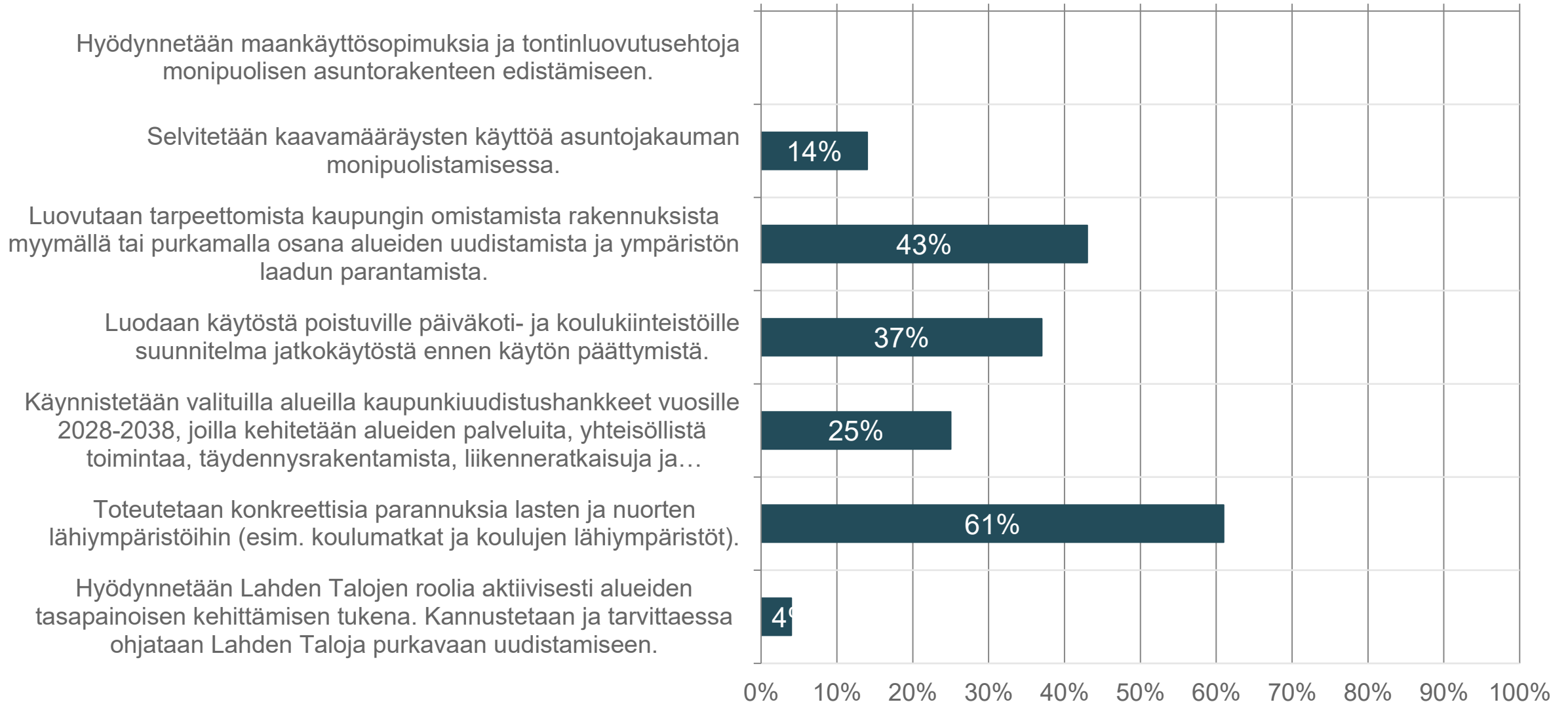
Kuinka tärkeänä pidät tavoitetta "Uudistamme asuin ympäristöjä" kaupungin palveluiden ja alueiden kehittämisen kannalta?

Vastaajien määrä: 52

Tavoitetta on ehdotettu edistettävän seuraavilla toimenpiteillä. Mitkä näistä toimenpiteistä ovat mielestäsi keskeisimpiä tavoitteen edistämisen kannalta? Valitse enintään kaksi.

Vastaajien määrä: 51, valittujen vastausten lukumäärä: 94

Tavoitetta on ehdotettu edistettävän seuraavilla toimenpiteillä. Mitkä näistä toimenpiteistä ovat mielestäsi keskeisimpiä tavoitteen edistämisen kannalta? Valitse enintään kaksi.

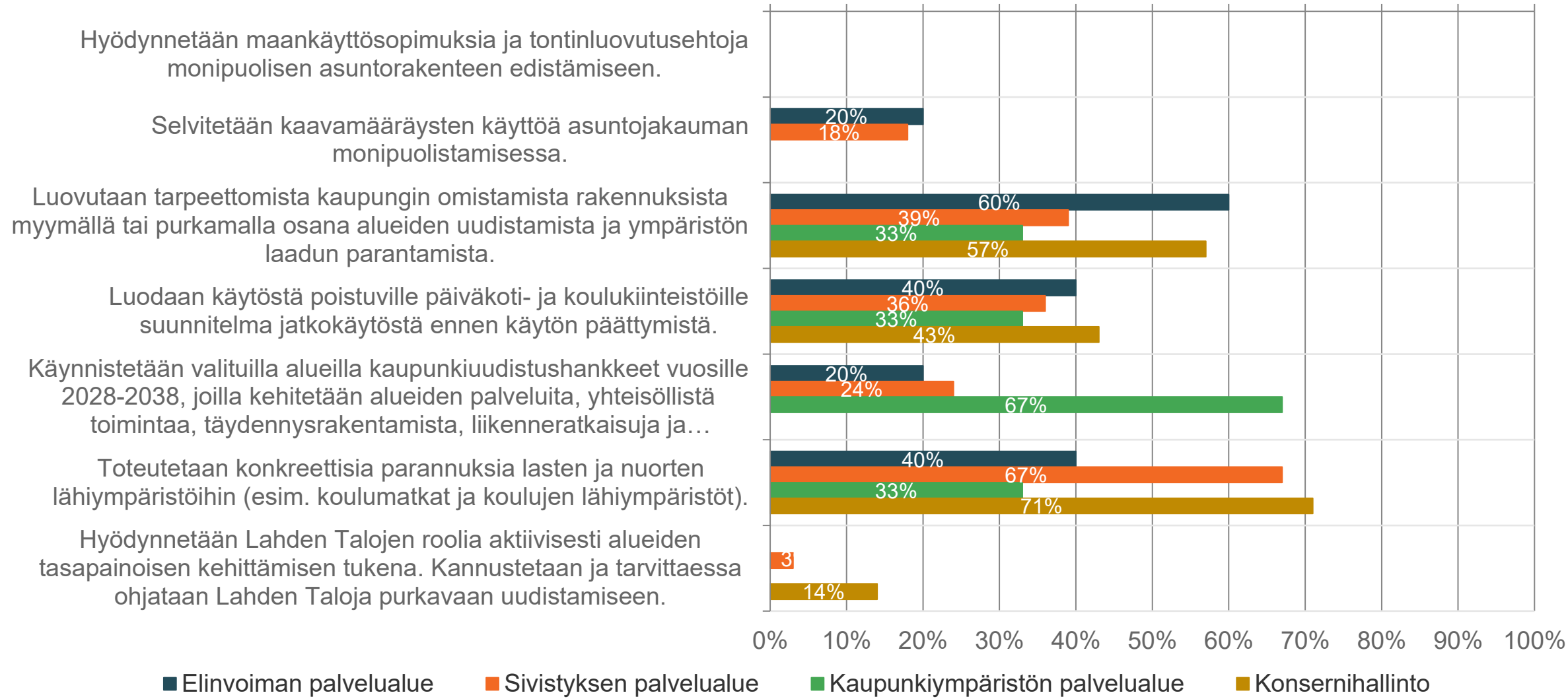
Vastaajien määrä: 51, valittujen vastausten lukumäärä: 94

	n	Prosentti
Hyödynnetään maankäyttösopimuksia ja tontinluovutusehtoja monipuolisen asuntorakenteen edistämiseen.	0	0,0%
Selvitetään kaavamääräysten käyttöä asuntojakauman monipuolistamisessa.	7	13,7%
Luovutaan tarpeettomista kaupungin omistamista rakennuksista myymällä tai purkamalla osana alueiden uudistamista ja ympäristön laadun parantamista.	22	43,1%
Luodaan käytöstä poistuville päiväkot- ja koulukiinteistöille suunnitelma jatkokäytöstä ennen käytön päättymistä.	19	37,3%
Käynnistetään valituilla alueilla kaupunkiuudistushankkeet vuosille 2028-2038, joilla kehitetään alueiden palveluita, yhteisöllistä toimintaa, täydennysrakentamista, liikenneratkaisuja ja asuinympäristöjen kehittämistä.	13	25,5%

	n	Prosentti
Toteutetaan konkreettisia parannuksia lasten ja nuorten lähiympäristöihin (esim. koulumatkat ja koulujen lähiympäristöt).	31	60,8%
Hyödynnetään Lahden Talojen roolia aktiivisesti alueiden tasapainoisen kehittämisen tukena. Kannustetaan ja tarvittaessa ohjataan Lahden Taloja purkavaan uudistamiseen.	2	3,9%

Tavoitetta on ehdotettu edistettävän seuraavilla toimenpiteillä. Mitkä näistä toimenpiteistä ovat mielestäsi keskeisimpiä tavoitteen edistämisen kannalta? Valitse enintään kaksi.

Vastaajien määrä: 51, valittujen vastausten lukumäärä: 94

Onko sinulla tähän tavoitteeseen tai sen toteuttamiseen liittyen jokin tärkeä huomio, huoli tai kehittämis ehdotus?

- "Politiikkatavoitteessa 4 on kirjattu toimenpiteitä alueiden asuntokantajakauman monipuolistamiseksi ja kaupunkiuudistushankkeiden käynnistäminen. Hyvä toimenpide eriytymisen kannalta (segregaatio, sosioekonomisesti eriytyneet alueet). Tulee huomioida sekä sosioekonomisesti heikot alueet, mutta myös hyvät alueet. Lisäksi tulee eri toimenpiteillä varmistaa kohteiden kohdentuminen näille alueille. Tavoite sisältää myös purkavan uudistamisen ajatuksen, joka voi olla ristiriidassa kulttuurihistoriallisten näkökulmien ja rakennuskannan kerroksellisuuden näkökulmasta." YLEISKAAVAN RYHMÄ
- Purkamisen sijaan pitäisi enemmän korjata ja kaavoituksessa pitäisi ottaa enemmän huomioon riittävien lähiviheralueiden säilyminen/kasvattaminen. Näin ekologinen kestävyys ja ihmisten hyvinvointi lisääntyy.
- Lahden keskusta on betoninen ja karu, julkisen liikenteen jatkuva muutos: vuorot, reitit, aikataulut ym. muuttuvat jatkuvasti eikä ole muuta vaihtoehtoa kuin käyttää omaa autoa.
- Esimerkiksi koulujen lähiympäristöt kuntoon, koska ne voivat (hyvin suunniteltuina) palvella myös muitakin kuin vain lapsia ja nuoria.
- "Kaavamääräysten käytettävyys asuntojakauman ohjaamisessa voi olla huono keino sillä voi kestää pitkäänkin ennen kuin kaava realisoituu asunnoiksi ja se saattaa ohjaustarpeen osalta jo vanhentua. Ohjauksessa käytetään yleisemmin maankäyttösopimuksia ja tontinluovutusehtoja. Nykyisellä rakentamistahdilla asuin ympäristöt eivät tule uudisrakentamisella merkittävässä määrin muuttumaan. Em. ohjauskeinoilla voidaan vaikuttaa parhaiten vain kaikista halutuimpien alueiden huoneisto- ja hallintamuotojakaumiin merkittävässä määrin. Asuinalueiden eriytymisen kääntämiseksi tulee todennäköisesti kaupungin keksiä keinoja myös olemassa olevan asuntokannan (myös osake-) laadun parantamiseksi. Investoinnit alueiden infraan ja palveluihin ovat merkityksellisiä. Tuottamalla alueille palveluita ja infraa (sekä ns. wow -efektejä), joiden vuoksi alueelle tullaan muualtakin, edistää niiden veto- ja pitovoimaa. Tällaisia voivat olla vaikkapa liikun t a f a s i l i t e e t i t ja vastaavat. On myös ymmärrettävä, että asuinalueiden asuntokannan monipuolistaminen voi tarkoittaa myös ""kaavojen pienipiirteistämistä"" ja sitä kautta sillä on vaikutuksensa saataviin maankäyttömaksuihin ja tonttien myyntituloihin. Ehdotetuista toimenpiteistä viimeinen on jo toteutuksessa."
- Mistä asunnot heille, joiden alta puretaan talo? Ja miten taataan, että uudessa talossa hinnat edelleen ovat kohtuulliset?

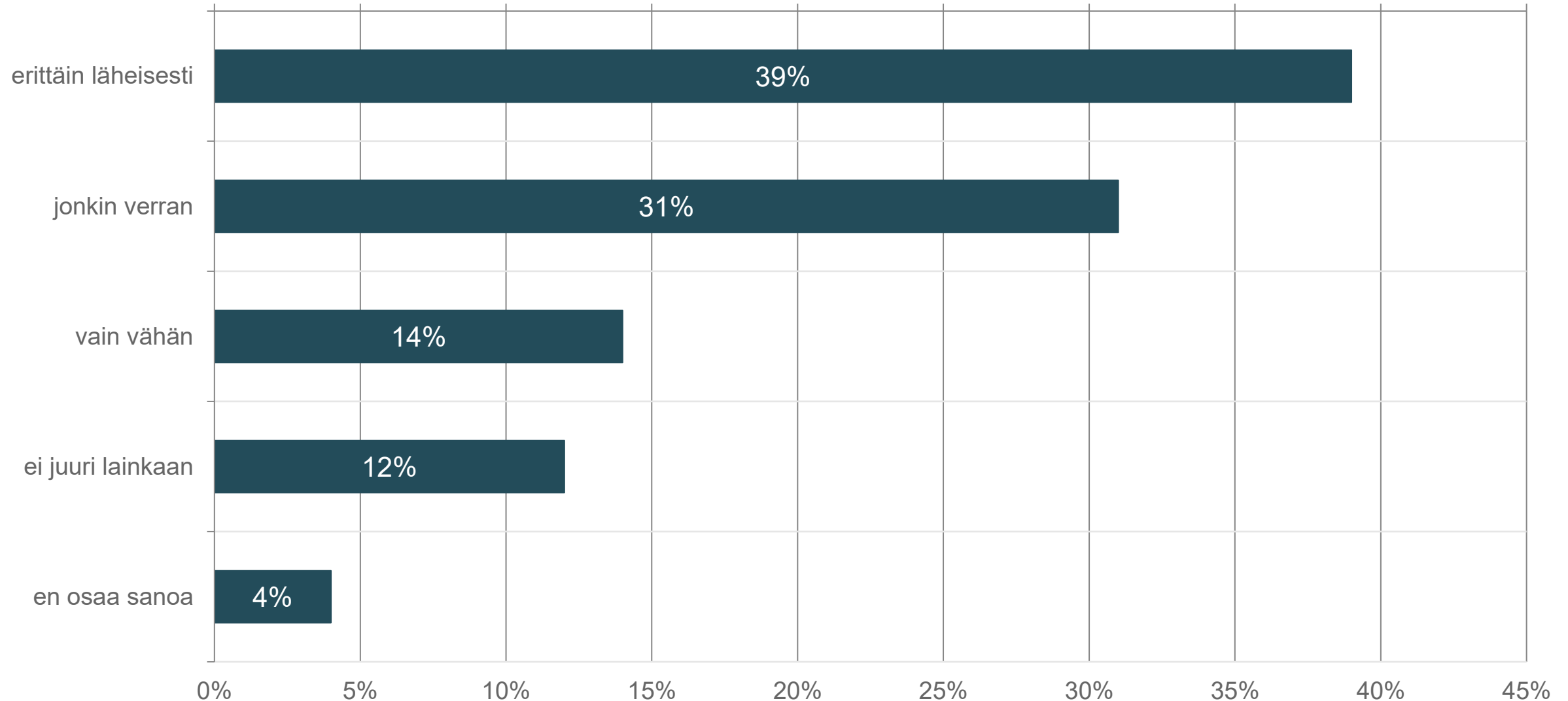
Lahti

***Politiikkatavoite 5 :
Johdamme segregaaation
ehkäisyä ja lieventämistä
ennakoivasti ja tietoon
perustuen***

29.6.2026

Kuinka läheisesti tavoite "Johdamme segregaatien ehkäisyä ja lieventämistä ennakoivasti ja tietoon perustuen" liittyy omaan työhösi tai toimintaasi?

Vastaajien määrä: 51

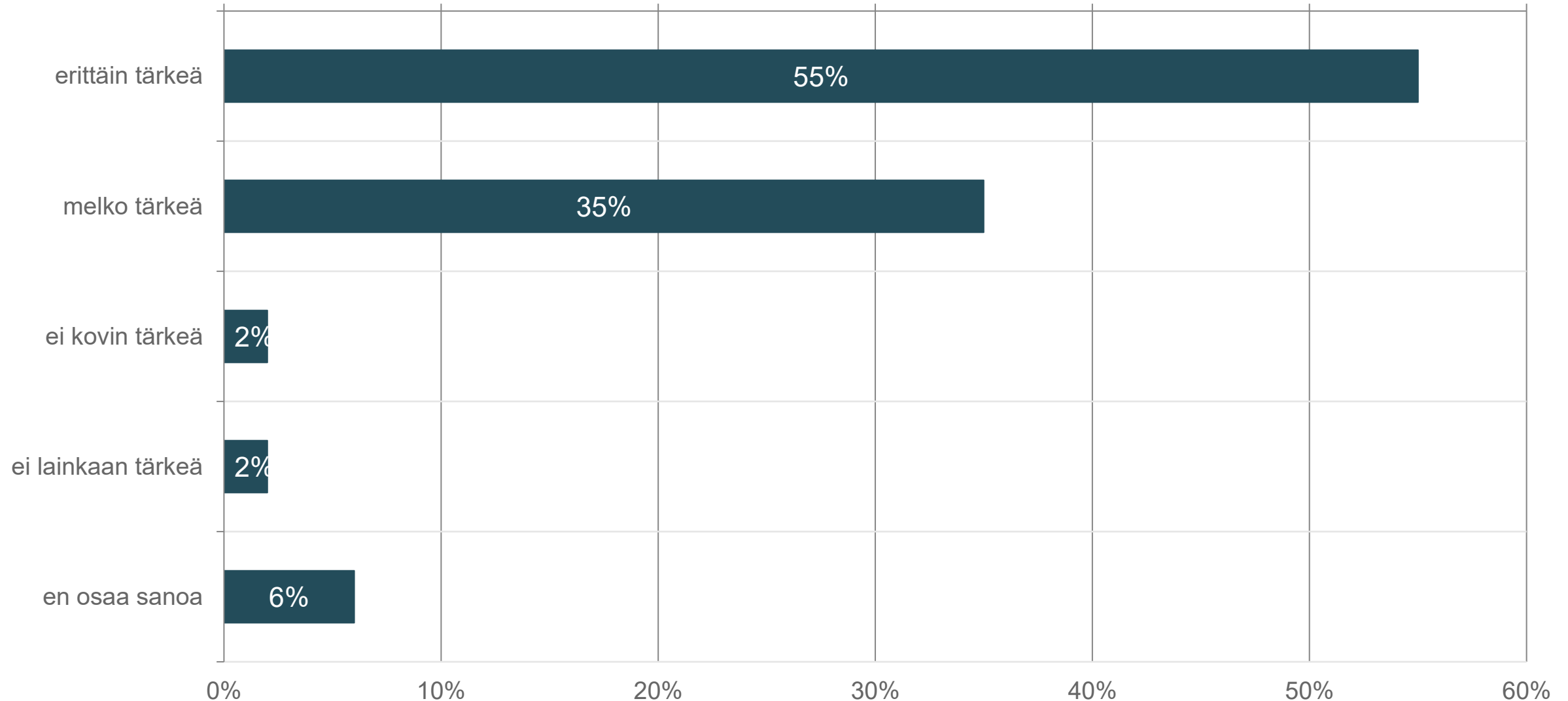
Kuinka läheisesti tavoite "Johdamme segregaaation ehkäisyä ja lieventämistä ennakoivasti ja tietoon perustuen" liittyy omaan työhösi tai toimintaasi?

Vastaajien määrä: 51

	n	Prosentti
erittäin läheisesti	20	39,2%
jonkin verran	16	31,4%
vain vähän	7	13,7%
ei juuri lainkaan	6	11,8%
en osaa sanoa	2	3,9%

Kuinka tärkeänä pidät tavoitetta "Johdamme segregaatien ehkäisyä ja lieventämistä ennakoivasti ja tietoon perustuen" kaupungin palveluiden ja alueiden kehittämisen kannalta?

Vastaajien määrä: 51

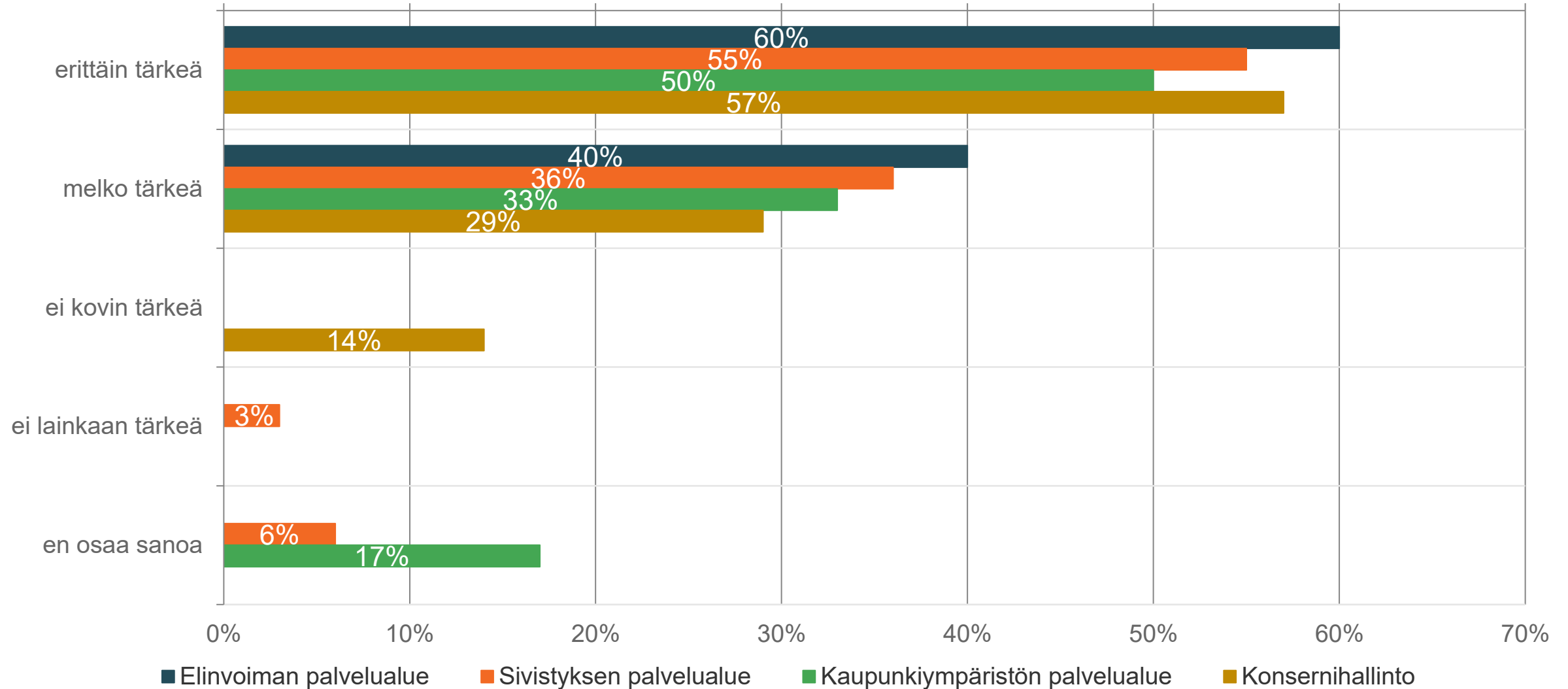
Kuinka tärkeänä pidät tavoitetta "Johdamme segregaaation ehkäisyä ja lieventämistä ennakoivasti ja tietoon perustuen" kaupungin palveluiden ja alueiden kehittämisen kannalta?

Vastaajien määrä: 51

	n	Prosentti
erittäin tärkeä	28	54,9%
melko tärkeä	18	35,3%
ei kovin tärkeä	1	1,9%
ei lainkaan tärkeä	1	2,0%
en osaa sanoa	3	5,9%

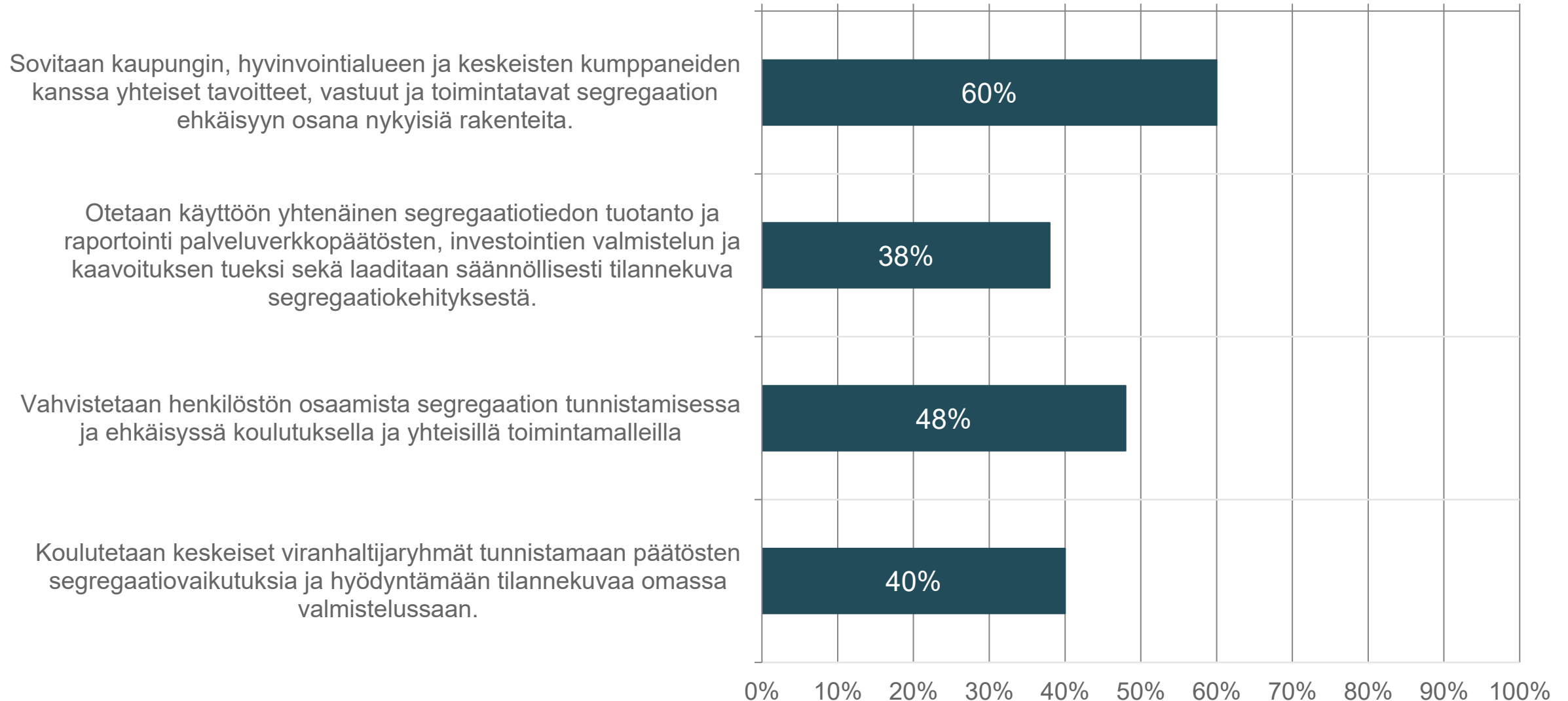
Kuinka tärkeänä pidät tavoitetta "Johdamme segregaaation ehkäisyä ja lieventämistä ennakoivasti ja tietoon perustuen" kaupungin palveluiden ja alueiden kehittämisen kannalta?

Vastaajien määrä: 51

Tavoitetta on ehdotettu edistettävän seuraavilla toimenpiteillä. Mitkä näistä toimenpiteistä ovat mielestäsi keskeisimpiä tavoitteen edistämisen kannalta? Valitse enintään kaksi.

Vastaajien määrä: 48, valittujen vastausten lukumäärä: 89

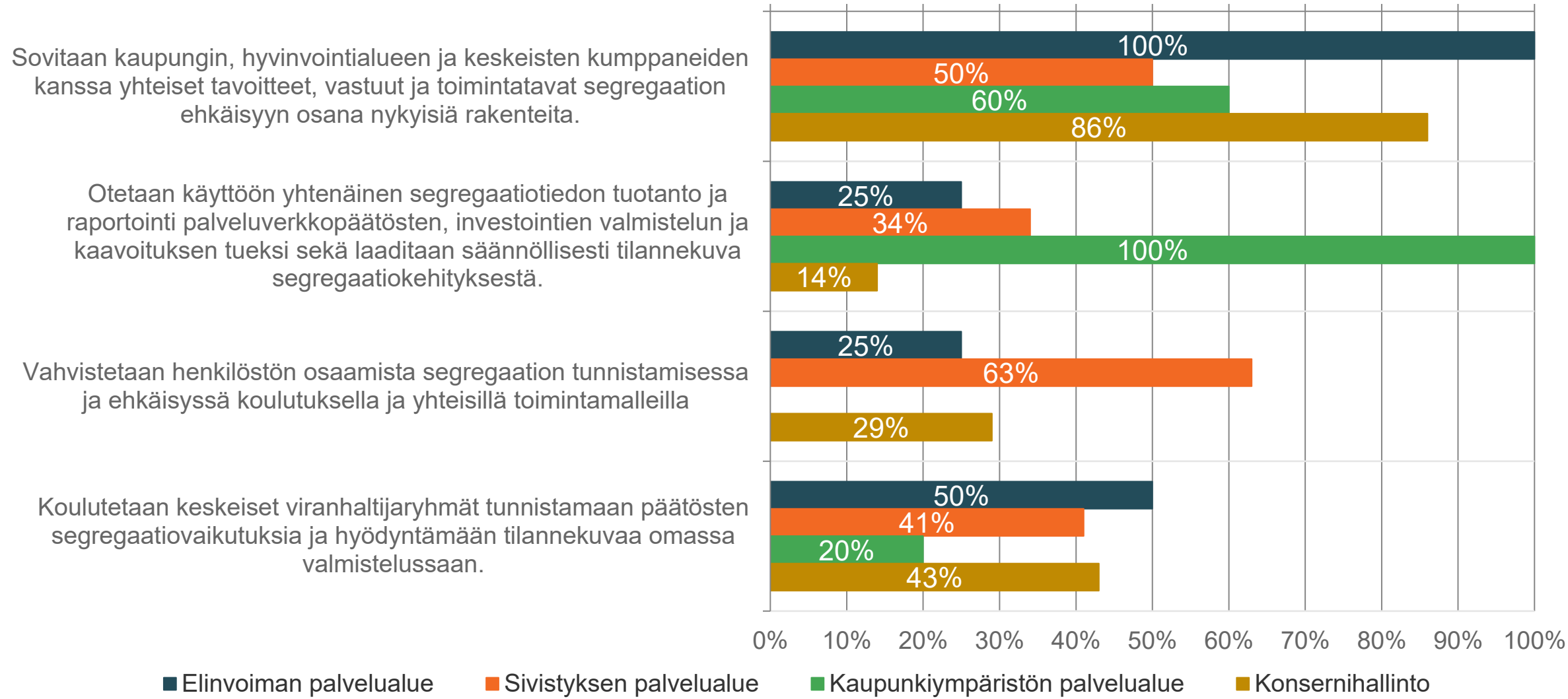
Tavoitetta on ehdotettu edistettävän seuraavilla toimenpiteillä. Mitkä näistä toimenpiteistä ovat mielestäsi keskeisimpiä tavoitteen edistämisen kannalta? Valitse enintään kaksi.

Vastaajien määrä: 48, valittujen vastausten lukumäärä: 89

	n	Prosentti
Sovitaan kaupungin, hyvinvointialueen ja keskeisten kumppaneiden kanssa yhteiset tavoitteet, vastuut ja toimintatavat segregaatioriskien ehkäisyyn osana nykyisiä rakenteita.	29	60,4%
Otetaan käyttöön yhtenäinen segregaatiotiedon tuotanto ja raportointi palveluverkkopäätösten, investointien valmistelun ja kaavoituksen tueksi sekä laaditaan säännöllisesti tilannekuva segregatiokehityksestä.	18	37,5%
Vahvistetaan henkilöstön osaamista segregaatioriskien tunnistamisessa ja ehkäisyssä koulutuksella ja yhteisillä toimintamalleilla	23	47,9%
Koulutetaan keskeiset viranhaltijaryhmät tunnistamaan päätösten segregatiovaikutuksia ja hyödyntämään tilannekuvaa omassa valmistelussaan.	19	39,6%

Tavoitetta on ehdotettu edistettävän seuraavilla toimenpiteillä. Mitkä näistä toimenpiteistä ovat mielestäsi keskeisimpiä tavoitteen edistämisen kannalta? Valitse enintään kaksi.

Vastaajien määrä: 48, valittujen vastausten lukumäärä: 89

Onko sinulla tähän tavoitteeseen tai sen toteuttamiseen liittyen jokin tärkeä huomio, huoli tai kehittämis ehdotus?

- Lahdessa on paljon matalan koulutuksen asukkaita, työttömyyttä, terveysongelmia, monikulttuurisuutta, harvakseltaan korkeakoulutusta vaativia työpaikkoja. Täältä kotoisin olevat korkeakoulutetut nuoret eivät palaa tänne enään valmistumisEn jälkeen.
- No tähän kannattaa aidosti panostaa. Segregaatio on olemassa ja kasvussa, eikä siltä pääse kukaan karkuun. Arjessa on hyvä käydä katsomassa, arjen tekijöitä on oikeasti tärkeää kuulla. Suunta ei ole hyvä!
- Aikainen tuki oikeassa paikassa on monin verroin vaikuttavampaa kuin pitkään kasaantuneiden haasteiden ratkominen. Koulujen resurssointia on tarkasteltava todelliseen tilanteeseen perustuen.
- "Kaikki edellä mainitut näkökulmat ovat tärkeitä, kaksi jälkimmäistä voisi niputtaa yhdeksi toimenpiteeksi.Segregaation ehkäisemisessä ja lieventämisessä tärkeää on poikkihallinnollinen työskentely eri hallinnonalojen kesken yhteisen tilannekuvan ja yhteisten tavoitteiden pohjalta. On tärkeää, että toimenpiteet suunnataan samansuuntaisesti eikä toisiaan ""syöviä"" päätöksiä toteuteta.Asuinalueiden eriytymisen problematiikassa on hyvä huomioida, että se kytkeytyy merkittävällä tavalla asuinalueilla asuvien ja erityisesti kasvavien lasten ja nuorten tulevaisuuden elämänmahdollisuuksiin. Ennakoimalla tilanteeseen etupainoittaisesti ennen ilmiön voimistumista, voidaan varmistaa myös koko kaupungin elin- ja pitovoimaa: kaupunki, jossa ei ole merkittäviä elintasoeroja alueittain ja kaikki alueet ovat turvallisia, houkuttelee asukkaiksi myös hyvin toimeentulevia."
- Oppilasalueen siirto monikulttuurisesta Möysästä pois Yhteiskoulusta ja tilalle hyvin toimeentulevan asuinalueen lapset Karistosta tuki segregaationlisääntymistä. Ei lisätä tällaista enää yhtään.
- Kaupunki voi vaikuttaa omaan resurssointiin, mutta miten varmistaa esim. hva:n riittävä resurssi?

Lahti

Muut kommentit

29.6.2026

Puuttuuko mielestäsi politiikkatavoitteista henkilöstön näkökulmasta jokin olennainen näkökulma, teema tai toimenpide segregaatien ja alueiden eritymisen ehkäisemiseksi?

- Vastaukset on koottu yhteistyössä yleiskaavoituksen tiimissä. (KOMMENTIT MERKITY ORANSSILLA)
- Rahaa tarvittaviin resursseihin ei ole riittävästi: osaava henkilöstö, jatkokoulutusmahdollisuudet, hyvä johtaminen luo työhyvinvointia ja rittävät resurssit takaavat laadukkaan ja jaksavan henkilöstön ja hyvinvoivat lapset ja nuoret.
- Sitten vaan sanoista teoiksi, vaikka tiedänkin, että helpommin sanottu kuin tehty.
- Ei
- Kiitän aluepalvelutoimikuntaa tehdystä työstä ja muodostetusta tilannekuvasta sekä siitä, että ilmiö on nostettu merkittävällä tavalla kaupunkikehittämisen keskiöön. Samalla en voi olla kannustamatta poikkihallinnollisen asuinalueiden eriytymistä tarkastelevan ja sen eteen töitä tekevän työryhmän perustamiseksi.
- Henkilöstöä ei kuulla, ei selvitetä heidän näkemyksiään asioista.